

KEMİK İLİĞİ NAKLİ

KÖK HÜCRE NEDİR

LÖSANTE Hastanesi Pediatrik Kemik İliği
Nakil Merkezi Bilgilendiriyor

Kendine benzer hücreler oluşturmak üzere yüksek derecede özelleşmiş sınırsız sayıda bölünme ve çoğalma yeteneğine sahip ana hücredir.

Kemik iliğimizde kan üreten az sayıda kök hücre bulunmaktadır.

Ayrıca damarlarımızda dolaşan kan ile göbek kordonu kanından da kök hücre elde edilmektedir.

H A S T A N E

LÖSANTE
Çocuk ve Yetişkin Hastanesi

LÖSEV
KURULUŞUDUR

0312 **666 7 666**

İncek - ANKARA

Hastanemizdeki tüm bölümlerden elde edilen gelir ve sizlerin bağışları ile LÖSEMİLİ ve ONKO Çocuklarımızın tedavileri tamamen ücretsiz yapılmaktadır.

Sahibi

Ankara Eczacı Odası Adına
Ecz. Süleyman GÜNEŞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Mustafa ASLAN

Editör

Prof. Dr. Esra AKKOL

Editör Yardımcısı

Doç. Dr. Gökçen EREN

Yayın Kurulu

Ecz. Mehmet AYDOĞAN
Ecz. Ahmet DUMAN
Ecz. E. Pınar LOKUMCU
Ecz. A. İrem MURSELOĞLU ÖZKAN
Ecz. Mustafa Tansu GÜLSOY
Ecz. Ali Fuat GÜL
Ecz. Yılmaz YAZICI
Ecz. Makbule Ayşe Övünç ANIK

Koordinatör

Ecz. Behiye KUVET

DOZ Dergisi Komisyonu

Dr. Ecz. Bilge SÖZEN ŞAHNE
Arş. Gör. Ceren ERTEKİN
Ecz. Bilge TANRIVERDİ
Ecz. Betül DABAK
Ecz. Faruk DEMİROĞLU
Merve GÜNESEN

Hukuk Kurulu

Av. H. Tülin ÇAKIN
Av. Selda UĞUR AKYAZAN

Yönetim yeri:

Olgunlar Caddesi No: 32
Kızılay / Ankara
T: (0312) 425 07 08
F: (0312) 425 42 96
E: aeo@aeo.org.tr
www.aeo.org.tr

Ankara Eczacı Odası'nın
iki aylık yayın organı
19. Sayı Mart 2018

DOZ, Ankara Eczacı Odası tarafından eczacıların sesi olmak amacıyla hazırlanmaktadır ve T.C. yasalarına uygun olarak yayınlanmaktadır. Derginin isim ve yayın hakkı Ankara Eczacı Odası adına Süleyman GÜNEŞ'e aittir. Dergide yayınlanan yazı, fotoğraf ve ilustrasyonların her hakkı saklıdır. İzinsiz alıntı yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara, yayınlanan reklamların sorumluluğu ise reklam verene aittir.

Tasarım:

Arzu ÖZKAN
e-mail: arzu.ozkan@aeo.org.tr
telefon: (0312) 425 07 08 /150

f www.facebook.com/ankaraeczaci
i www.instagram.com/ankaraeczaci
t www.twitter.com/ankaraeczaci

Baskı:

Kazım Karabekir Cad. Sütçüoğlu İş Hanı
No: 37/4 Ulus / ANKARA
T: (0312) 341 63 10
F: (0312) 324 03 91
www.arkadasbasim.com.tr

04 Birlikte Güçlüyüz

Ecz. Süleyman GÜNEŞ

Eczacı Odaların her ne kadar kendi bölgelerinde çalışmalar yapsalar bile; nihai çalışmalar, bu çalışmaların hayata aktarılması ve projeler geliştirilmesi adına yetkin ve etkin olan Türk Eczacıları Birliği'dir.

Meslek Birlikleri Yok 06 Mu Oluyor?

Prof. Dr. Mustafa ASLAN

Eczacılık mesleği ülkemizde bu güne kadar sadece eczacının sahip ve mesul müdürlüğünde yapıldıysa bunda bir olmanın birlik olmanın birlikte olmanın sayesinde oldu. Meslek Birliğimiz sayesinde bir çok kazanımlar elde edildi. Bu nedenle ben, şartlar ne olursa olsun hiçbir eczacının meslek birliğini terk edeceğine inanmıyorum.

20

Şiddete Hayır

Ecz. Ahmet DUMAN

22 Kadına Şiddet ile Mücadele

Prof. Dr. Ayşe AKIN

Kız BaşınaCem HASPOLAT
Melike BAL**26****Aromaterapi; Fiziksel ve Mental Sağlık için**Doç. Dr. Ufuk KOCA ÇALIŞKAN
Hazel Özben CANER**30****Kimyasal ve Biyolojik Sensörlerin Hazırlanmasında Altın Nanopartiküllerin Kullanılması****34**Doç. Dr. İsmail Murat PALABIYIK
Ecz. Neslinaz VURAL**Nallıhan/ Gökkuşaağı Tepeleri****36****Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu****40****İş Hayatında Beslenme****44**

Dyt. İbrahim TAŞDELEN

FFD Monografları Bitkiler ve Etkileri**48**

Prof. Dr. L. Ömür DEMİREZER

Tütünle Mücadele Nereden Nereye...**52**

Prof. Dr. Nazmi BİLİR

Etkinlikler**56****Meslektaşlarımıza Sorduk ?****60**

Başkan'dan	4
Akademik Bakış	6
Editör	8
Ankara Eczacı Odası'ndan Haberler	10
Meslek İçi Eğitim Programları/MİEP	18
Duman'dan.....	20
Söyleşi/Prof. Dr. Ayşe AKIN.....	22
Söyleşi/KIZ BAŞINA.....	26
Makale/Doç. Dr. Ufuk KOCA ÇALIŞKAN -	
Hazel Özben CANER	30
Makale/Doç. Dr. İsmail Murat PALABIYIK -	
Ecz.Neslinaz VURAL	34
Gezi/ NALLIHAN	36
AEO/ Gençlik Komisyonu	40
İnceleme/Dyt. İbrahim TAŞDELEN.....	44
İnceleme/Prof. Dr. L. Ömür DEMİREZER.....	48
İnceleme/Prof. Dr. Nazmi BİLİR.....	52
Etkinliklerimiz.....	56
Hukuk Köşesi	58
Meslektaşlarımıza Sorduk?	60

Birlikte Güçlüyüz

Ecz. Süleyman GÜNEŖ
Ankara Eczacı Odası Başkanı

Değerli Meslektaşlarım;

Doz Dergimizin yine bir sayısında sizlere merhaba demenin mutluluğunu yaşamaktayım.

Eylül ayında gerçekleştirilen Ankara Eczacı Odası seçimlerinin ardından Yönetim Kurulunca görev dağılımı yapmanın peşi sıra komisyonlarımız ve bölge temsilcilerimizin atamalarını gerçekleştirerek, bir ekip çalışması içerisinde çalışmalarımız başladı.

İlk olarak da gelenekselleşmiş olan ve ender Sivil Toplum Örgütlerinden biri olan Ankara Eczacı Odası olarak gururla yaptığımız Cumhuriyet Balosunu gerçekleştirdik. Büyük Önderimiz Mustafa Kemal ATATÜRK ve silah arkadaşlarına olan şükran ve minnetimizi bir kez daha yineleyerek, ilelebet Cumhuriyetimize sahip çıkacağımızı dillendirdik.

Vatan şairi Namık Kemal'in; emperyalist güçlerin ülkemize karşı yaptıklarını ifade etmek için yazdığı şiirindeki "Vatanın bağrına düşman dayadı hançerini, yok mu kurtaracak bahtı kara maderini" dizelerine 13 Ocak 1921 tarihinde TBMM' de ki oturumda "Vatanın bağrına düşman dayasın hançerini, bulunur elbet kurtaracak bahtı kara maderini" sözleri ile dile getiren Büyük Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk' ü de ölümünün 79. yılında minnet ve saygı ile bir kez daha andık.

Yönetim Kurulumuz 6643 sayılı yasanın kendine vermiş olduğu yetki ve esaslar ilkesinde bu dönemde de çalışmalarını sürdürecektir.

Bu süreçte 16-19 Kasım tarihleri arasında Türk Eczacıları Birliği Büyük Genel Kurulu gerçekleştirdi. Genel Kurula 54 eczacı odası delege ve yöneticilerinin yanı sıra Ankara ve değişik illerden de meslektaşlarımız katılım sağladı. Açılış konuşmalarının ardından TEB Merkez Heyetinin çalışma ve mali raporlarının sunumu sonucunda, katılımcı meslektaşlarımızın konuşmaları sonucunda, Merkez Heyeti Başkanın cevabi konuşması sonrasında pazar günü seçimler gerçekleştirildi. Seçimlerin sonucunda da bugünkü Merkez Heyeti seçimleri kazanarak mazbata töreni sonrasında göreve başlamıştır.

Eczacı Odaları bölgelerinde yapılan seçimler sonrasında kendi bölgelerinde çalışmalarını sürdüreceklidir.

Ecz. Süleyman GÜNEŞ

Ancak en büyük görev ve çalışma temposu Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetine düşmektedir.

Eczacı Odaları her ne kadar kendi bölgelerinde çalışmalar yapsalar bile; nihai çalışmalar, bu çalışmaların hayata aktarılması ve projeler geliştirilmesi adına yetkin ve etkin olan Türk Eczacıları Birliği'dir.

Eczacı Odalarımızın hedefi Türk Eczacıları Birliği ile birlikte uyumlu çalışarak mesleğimiz ve meslektaşlarımız için çalışmak olmalıdır.

Bu bağlamda da Ankara Eczacı Odası olarak Türk Eczacıları Birliği bünyesinde oluşturulacak çalışma grupları ve komisyonlarında çalışmak için göreve talip olduğumuzu, gerekli katkı ve desteklerde bulunacağımızı belirtmek isterim.

Bunun içinde Türk Eczacıları Birliği bünyesi içerisinde oluşturulacak tüm komisyonlara talip olacak ve görev verildiği takdirde de eczacılarımız ve mesleğimiz için çalışılacaktır.

Ayrıca 2017 Eylül ayı içerisinde yapmış olduğumuz Genel Kurul'da gerek kürsü olarak gerekse de dilek ve temenniler konusunda bizlere görev olarak verilen

konular üzerinde gerekli çalışmalar yapılacak, oda veya TEB politikaları ile örtüşen konuları hayata aktarmak adına tüm girişimlerde bulunulacaktır.

Bu çalışmalarını yaparken de siz değerli meslektaşlarımızın bizlere olan katkılarını görmek bizleri hem mutlu edecek hem de büyük dileğimiz olacaktır.

Birlik ve beraberlik içerisinde en güzel günlerin; bizlerin, sizlerin, ailelerimizin, tüm eczacı camiasının olması dileğimidir.

Yeni yılınızı en içten duygularıyla kutluyor; Büyük Önderimiz Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK' ün "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" sözünün hayat bulduğu bir dünyada; sağlıklı, mutlu ve çok güzel günler diliyorum.

Saygılarımla.

Meslek Birlikleri Yok Mu Oluyor?

Prof. Dr. Mustafa ASLAN
Ankara Eczacı Odası Genel Sekreteri

Değerli Meslektaşlarım,

Öncellikle 2018 yılının mesleğimiz ve yaşantımız açısından verimli ve üretken geçmesini diliyor, daha sorunsuz bir gelecek ümidiyle hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Gündemdeki konulara baktığımızda aslında hepimizin bir önceki yıldan daha fazla çalışması gerektiğini söylemek mümkün. Ülkemiz çok sıkıntılı bir süreçten geçiyor. Devletimizin beka sorunu yaşadığı bir dönemde içeride ve dışarıda terör örgütleriyle amansız bir mücadeleye girişmiştir. Terörle yürütülen bu mücadelenin ekonomi üzerindeki etkisinin yok edecek kadar az olacağı söylenmiş olsa bile şahsen 2018 yılında bu anlamda bazı güçlüklerle karşılaşacağımızı düşünüyorum. Özellikle protokolün ekonomik açıdan iyileştirilmesi gereken maddeleri konusunda çok mesafe kat edilmeyeceği kanaatindeyim. Diğer taraftan ilaç fiyatlarının hesaplanmasında geçerli olan Euro kurunun bir yılda %15 den fazla artamayacağı konusunda yasal hüküm getirildi. Yani 2017 yılında Euro değer artışı %23 iken bizler rafımızdaki ilaç için en fazla %15 zam alabileceğiz. Tabi bu bir öngörü. En iyimser rakam. Gerçek zammın ne kadar olacağını önümüzdeki süreçte hep beraber göreceğiz.

Son dönemlerde iki konu gündemimizi işgal etti. Reçetesiz ilaç konusu ve meslek örgütlerinin önündeki Türk, Türkiye kelimelerinin kaldırılması hususu.

İlaç, reçeteli mi, reçetesiz mi satılacak? OTC gelecek mi?, Zincir eczaneler kurulacak mı? Kafalarda hep bir soru işareti ile dolaşıyoruz. Bu soru işaretleri ile eczanelerimizi açıyoruz, kapatıyoruz. İşin doğrusu ülkemizde ilacın nasıl satılacağı konusu 1928 yılından bu yana yasa ile güvence altına alınmış. Gerek ilaç sanayiinin ısrarı, gerek reklam ve medyanın baskısı, gerekse de kamu otoritesinin sağlık harcamalarında kısıtlayıcı bir hamle olarak gördüğü bazı moleküllerin reçetesiz satılması konusu içerisinde tehditleri ve fırsatları barındıran çok önemli bir husus. Eczacılar ve Eczacı örgütleri haklı olarak bazı ürünlerin eczane dışına (market, internet vb.) çıkabilme riskine karşı reçetesiz ilaca şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Özellikle reklam serbestisi getirilmesiyle bilinçsiz kullanımın artacağı ve halk sağlığının tehlikeye gireceğini söylemektedirler. Sağlık otoritesi ise reçetesiz ilaçların kesinlikle

Prof. Dr. Mustafa ASLAN

eczane dışında satılmasına müsaade edilmeyeceğini belirtmektedir. Oysa dünyadaki uygulamalar öyle değil. Bal gibi eczane dışına çıkmış bir çok ülkede.

Benim burada bir önerim var. Sağlık otoritesi öncellikle tüm takviye edici gıdaların, özellikle de farmasötik formdaki takviye edici gıdaların eczane dışında satışına yasak getirip eczacıya bir güvence vermelidir. Bu iyi niyeti göstermelidir. Aktarlarda tıbbi değeri olan bitki satışını şiddetle yasaklamalıdır. Sağlık simsarlarına ağır yaptırımlar getirmelidir. İnternet satışları daha sık denetlenmelidir. Eczacısız sağlık ürünlerine erişimi engellemelidir. Tüm bunlardan sonra sanırım eczacıları reçetesiz ilaçların, sadece eczanelerde satılacağı konusunda ikna etmek daha kolay olacaktır.

Eczacıların gündeminde yukarıdaki konular varken, son bir hafta içerisinde Türk Tabipler Birliği ile başlayan bir tartışma ile meslek birliklerinin önündeki TÜRK ve TÜRKİYE kelimelerinin kaldırılacağı konusu yoğun bir şekilde ülke gündemini ve doğal olarak eczacıların gündemini meşgul etmeye başladı. Sanırım bu tartışma önümüzdeki süreçte daha da devam edecek. Herkesin kafasında yeni bir soru. Meslek Birlikleri yok mu oluyor? Şahsen bunun gerçekleşeceğine inanmıyorum. **Şurası unutulmamalıdır ki eczacılık mesleği ülkemizde bu güne kadar sadece eczacının sahip ve mesul müdürlüğünde yapıldıysa**

bunda bir olmanın birlik olmanın birlikte olmanın sayesinde oldu. Meslek Birliğimiz sayesinde bir çok kazanımlar elde edildi. Bu nedenle ben, şartlar ne olursa olsun hiçbir eczacının meslek birliğini terk edeceğine inanmıyorum. Meslek birliği yönetim kadrolarında, Oda yönetim Kadrolarında bulunan yöneticilerin birinci görevi eczacının hak ve hukukunu korumaktır. Bu çizginin dışına çıkmak, meslek birliklerini siyasi platforma dönüştürmek her zaman sorun haline gelmiştir. Elbette sivil toplum kuruluşları toplumsal muhalefet görevini de yerine getireceklerdir. Toplumsal muhalefet yaparken kamu hizmeti yaptığımızın bilinciyle ve üyelerin ve daha da önemlisi ülkenin menfaatleri çerçevesinde davranmak sanırım en doğru davranış şekli olacaktır. Çünkü yöneticilerin oturduğu o koltuklar, binlerce üyenin umutla bir şey üretilmesi için kendilerine geçici bir süre tevdi edilmiş yerlerdir. Bu nedenle **yapacağınız toplumsal muhalefette üye tabanının desteğini bulamıyorsanız attığınız taş ürküttüğünüz kurbağaya değmeyecektir.** Bu bilinçle hareket etmek daha sorunsuz bir birliktelik daha sağlam bir gelecek sağlayacaktır. Mesleğimizde, yaşantımızda ve ülkemizde.

Sonraki sayıda birlikte olmak dileğimle sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Esra AKKOL
AEO DOZ Dergisi Editörü

Değerli Meslektaşlarım,

Doz Dergisi'nin yeni sayısında sizlerle birlikte olmanın heyecanı ile hepinize sevgi ve saygılarımı sunarım.

Sektörün en çok okunan ve takip edilen dergilerinden birisi haline gelmiş olan Doz Dergisi'nin bu sayısında söyleşi bölümünde Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Ayşe AKIN'a ve ODTÜ Maden Mühendisliği öğrencisi Sayın Cem HASPOLAT VE ODTÜ İşletme bölümü öğrencisi Sayın Melike BAL'a bizimle söyleşi yapmayı kabul ettikleri için,

Makale bölümünde Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Sayın Doç. Dr. Ufuk KOCA ÇALIŞKAN ve Eczacılık Fakültesi öğrencisi Hazel Özben CANER'e "Aromaterapi; Fiziksel ve Mental Sağlık İçin", Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Analitik Kimya Anabilim Dalı Doç. Dr. İsmail Murat PALABIYIK ve Ecz. Neslinaz VURAL'a "Kimyasal ve Biyolojik Sensörlerin Hazırlanmasında Altın Nanopartiküllerin Kullanılması" başlıklı yazıları için,

İnceleme bölümünde Dyt. İbrahim TAŞDELEN'e "İş Hayatında Beslenme" ve Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Ömür DEMİREZER'e "FFD Monografı, Bitkiler ve Etkileri" ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi Prof.Dr. Nazmi BİLİR'e "Tütünle Mücadelede Nereden Nereye" başlıklı yazıları için çok teşekkür ederim.

Dergimizin bu sayısında, ne yazık ki, gündemi sürekli işgal eden "kadına şiddet" konusuna ayrıntılarıyla değinmek istedik.

Dergi Editörü ve Öğretim Üyesi kimliğim bir yana; sadece bir "kadın" olarak seslenmek istedim buradan tüm erkeklere, henüz sesim çıkabiliyorken...

Kutsaldır kadın... Sevgisi ile erkeğine, çektiği onca sancı ile bebeğine hayat verir. Her anlamda cana can katandır...

Madem biz insanız, siz erkekler insanoğlu... Psikolojik, fiziksel, cinsel, ekonomik, dijital her türlü şiddete maruz kalan tüm kadınların çıkaramadığı ses olmak zorundasınız. Bu gidişe bir "Dur!" diyelim, siz de var mısınız?

Odamızın iletişim platformu olan Doz Dergisi'nde fikirlerinizi bizimle paylaşmanızın önemini bir kez daha vurgular; her türdeki şiddetten uzak, mutlu ve huzurlu nice güzel günler dilerim...

ZiNCOMEGA®

100 ml

5 ml x 20 Kaşık

ZincOmega Balık Yağı Artık Tüm Dünyada

- AZERBAIJAN
- ABD
- ARNAVUTLUK
- BAE
- BAHREYN
- BOSNA HERSEK
- CEZAYİR
- ETİYOPYA
- FAS
- FİLİSTİN
- GÜNEY KORE
- GÜRCİSTAN
- IRAK
- İRAN
- KAMBOÇYA
- KANADA
- KATAR
- KOSOVA
- KUVEYT
- LİBYA
- LÜBNAN
- MAKEDONYA
- MISIR
- MOLDOVA
- MYANMAR
- NİJERYA
- SİRBİSTAN
- SOMALİ
- SRİLANKA
- SUDAN
- SUUDİ ARABİSTAN
- TUNUS
- UMMAN
- ÜRDÜN
- VİETNAM

4x4'lük omega₃

2014 ALTIN HAVAN
YILIN İNOVATİF
AMBALAJ ÖDÜLÜ

ZincOmega ile Çocuklu Hayat

20.11.2017 / Türk Eczacıları Birliği 41. Olağan Büyük Kongresi

16-19 Kasım tarihlerinde gerçekleştirilen, Türk Eczacıları Birliği'nin 41. Olağan Büyük Kongresi Genel Kurulu'nda, AEO Başkanı Ecz. Süleyman GÜNEŞ ve Genel Sekreter Prof. Dr. Mustafa ASLAN kürsü alarak temsil etmiş ve eczacılığın güncel problemleri ile yeni yönetimden beklentilerini dile getirmişlerdir. 19 Kasım 2017 Pazar günü yapılan seçim sonucunda Ecz. Erdoğan ÇOLAK ve ekibi görevi devam ettirmeye hak kazanmışlardır.

05.12.2017 / Yönetim Kurulu'nun Türk Eczacıları Birliği'ni Ziyareti

29 Kasım 2017 Çarşamba günü, AEO Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu, Türk Eczacıları Birliği 41. Olağan Büyük Kongresi sonucu göreve başlayan T.E.B. Merkez Heyetine tebrik ziyaretinde bulunarak, Merkez Heyeti Başkanı Ecz. Erdoğan ÇOLAK, II. Başkan Sinan USTA, Genel Sekreter Ecz. Arman ÜNEY, Sayman Ecz. M. İbrahim ÖZKOL'a tebrik ve başarı dileklerinin yanında mesleki sorunlara çözüm önerilerini de iletmışlerdir.

05.12.2017 / 10 Soruda Şehir Hastaneleri

Ülkemizde yapımına başlanan, bir kısmı tamamlanan ve 2019 yılında hizmete girmesi planlanan şehir hastaneleri projeleri kapsamında Ankara'da Etlik ve Bilkent bölgelerinde iki adet şehir hastanesinin yapımı devam etmektedir. Bu şehir hastaneleri ile ilgili olarak birçok meslektaşımız açısından önemli değişiklikler meydana geleceği, Eczacılık mesleğimiz ve Ankara'da faaliyet gösteren gerek serbest eczaneler gerekse de kamuda görev yapan eczacı meslektaşlarımız açısından doğru bir planlamanın yürütülebilmesi için yapılan değerlendirmeler ile ilgili konular hakkında T.C. Sağlık Bakanı Sayın Dr. Ahmet DEMİRCAN'a yazdığımız bilgilendirilme talebi, web sitemizde yer almaktadır.

09.12.2017 / Tüm Eczacı Kooperatifleri Birliği Ziyareti

Tüm Eczacı Kooperatifleri Birliği Başkanı Ecz. Mustafa TURUNÇ ve yönetim kurulu üyeleri Ankara Eczacı Odası'nı ziyaret ederek, yeni seçilen yönetim kurulunu tebrik etmiş ve mesleki sorunlar üzerinde fikir alışverişinde bulunmuştur.

11.12.2017 / Bursa Eczacılar Kooperatifi Ziyareti

Bursa Eczacılar Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Ecz. Recep GÖRMEZ, II.Başkanı Ecz. Çağdaş DEMİRCİ, Yönetim Kurulu Üyeleri Ecz. Selim DÖNMEZ, Ecz. Zeynep Zübeyde ALTINDAĞ, Denetleme Kurulu Başkanı Ecz. Zekeriya KOLAT, Denetleme Kurulu Üyesi Ecz. Serhat URAŞ ve BEK Ankara Şube Müdürü Bülent ATIL, Ankara Eczacı Odası'nı ziyaret ederek, yeni seçilen yönetim kurulunu tebrik etmiş ve mesleki sorunlar üzerinde fikir alışverişinde bulunmuştur.

12.12.2017 / Selçuk Ecza Deposu ve Trabzon Eczacı Odası Başkanı Odamızı Ziyareti

Selçuk ve As Ecza Depoları Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Sonay GÜRGEN ile Selçuk Ecza Deposu Ankara Şube Müdürü Sayın Süleyman UYAR ve Trabzon Eczacı Odası Başkanı Sayın Ecz. Halit Hezkıl USLU, Ankara Eczacı Odası'nı ziyaret ederek, yeni seçilen yönetim kurulunu tebrik etmiş ve mesleki sorunlar üzerinde fikir alışverişinde bulunmuştur.

14.12.2017 / Sincan Belediyesi'ni Ziyaret

AEO Yönetim Kurulu Başkanı Ecz. Süleyman GÜNEŞ, Sayman Ecz. Mehmet AYDOĞAN ve Haysiyet Kurulu Sözcüsü Ecz. Seda DİNÇER SEÇKİN Sincan Belediye Başkanlığı'na seçilen Sayın Ecz. Murat ERCAN' ı makamında ziyaret ederek, yeni görevlerinde tüm meslektaşlarımız adına başarı dilekleri iletti.

15.12.2017 / Hafıza Kaydı Bulunan Termometreler ve Standardize Edilmiş Yeni Eczane Levhaları Hakkında

12 Nisan 2014 tarihinde yayımlanan Eczaneler ve Eczacılar Hakkında Yönetmelikle, eczanelerde hafıza kaydı bulunan termometreler ve standardize edilmiş yeni eczane levhaları bulunması zorunluluğu getirilerek, 24 ay süre içerisinde eczanelerin bu yükümlülükleri yerine getirmesi istenmiş; ancak, 28 Mart 2016 tarihinde yayımlanan yönetmelik değişikliğiyle de söz konusu yükümlülüğü yerine getirme tarihi 12 Nisan 2017 tarihine, 11 Mart 2017 tarihinde yayımlanan yönetmelik değişikliğiyle, zorunluluk 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2018 tarihlerine ötelenmiştir.

TİTCK internet sayfasında 15 Mart 2017 tarihinde yayımlanan "İl Sağlık Müdürlüklerinin Dikkatine" başlıklı Hafıza Kaydı Bulunan Termometreler ve Standardize Edilmiş Yeni Eczane Levhaları hakkındaki duyuruda ise; termometre ve eczane levhalarıyla ilgili yükümlülüklerin 11/03/2017 tarihinden sonra açılan ve nakil olan eczaneler tarafından en geç 31/12/2017 tarihine kadar, diğer eczaneler tarafından ise en geç 31/12/2018 tarihine kadar yerine getirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu duyuru AEO web sitesinde yer almaktadır.

Hafıza Kaydı Bulunan Termometreler ve Standardize Edilmiş Yeni Eczane Levhaları yükümlülüklerinin iptal edilmesi için ilgili makamlara yapılan başvurular, takip edilmektedir.

22.12.2017 / Eczacıdan Özür Dile

20 Aralık 2017 tarihinde Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Başkanı Bendeve PALANDÖKEN yaptığı açıklama ile aktarları sağlık merkezi gibi göstermiş ve eczacıların uzmanlık alanı olan bitkiler ve bitkisel ürünlerle ilgili son derece talihsiz beyanatlar vermiştir. Bendeve PALANDÖKEN'e yazılan ve eczacılardan özür dilemesi talep edilen mektup, AEO web sitesinde yer almaktadır.

**GELİR İDARESİ
BAŞKANLIĞI**
**Yazar Kasalar
Hakkında Önemli
Bilgilendirme**

22.12.2017 / Eski Nesil Ödeme Kaydedici Cihazların Mali Hafızaları Doluncaya Kadar Kullanımı Hakkında

Resmî Gazete'nin 21.Aralık.2017 tarih ve 30277 sayılı yayınında Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (sıra No: 426)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 488)" ile değişiklik yapılmıştır.

Yapılan tebliğ değişikliği ile;

İlgili mükelleflerin, 3100 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine tâbi mevcut eski nesil ödeme kaydedici cihazlarını mali hafızaları doluncaya veya mali hafıza değişimini gerektiren durumun olduğu tarihe kadar kullanabileceği, mali hafızaları dolan veya mali hafıza değişimini gerektiren bir halin ortaya çıkması halinde bu cihazlara yeni malî hafıza takılmayacağı ve cihazın Bakanlıkça yayımlanan Genel Tebliğlerde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hurdaya ayrılacağı ayrıca cihazı hurdaya ayrılan mükelleflerin yeni nesil ödeme kaydedici cihazları almak suretiyle yükümlülüklerini yerine getirecekleri bildirilmiştir.

Değişim mecburiyetinin, söz konusu cihazların mali hafızalarının dolduğu veya mali hafıza değişimini gerektiren durumun olduğu tarihten itibaren 30 gün (kalkınmada öncelikli yörelerde 60 gün) olduğu belirtilmiştir.

Resmi Gazete'de yayınlanan ilgili metin, AEO web sitesinde yer almaktadır.

26.12.2017 / Akılcı Antibiyotik Kullanımı Toplantısı Gerçekleştirildi

AEO'nun da paydaşı olduğu "Türkiye'de Yaşayan ve Türkiye'den Almanya, Hollanda ve İsveç'e Göç Eden Yetişkinlerde Akılcı Antibiyotik Kullanımının Geliştirilmesi" isimli Avrupa Birliği projesi kapanış toplantısı 25.12.2017 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı Dr. Mehmet Selim BAĞLI, Türkiye İlaç Tıbbi Cihaz Kurum Başkan Yardımcısı Doç. Dr. İsmail Mert VURAL, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürü Oğuz TUNCAY, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürü Dr. Mustafa ÖZDERYOL, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdür Yardımcısı Uzm. Dr. Elif Hilal VURAL, Hizmet Sunumu Genel Müdür Yardımcısı Şeref ŞIK, Medula ve Bilişim Uygulamaları Daire Başkanı Dr. Halil AKÇE, Mesleki Yeterlilik Kurumu Merkez Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Metin Karaman, Avrupa Birliği Bakanlığı Sosyal, Bölgesel ve Yenilikçi Politikalar Başkanı Kayhan ÖZÜM, SGK Ankara İl Müdürü ve Proje Koordinatörü Tuncay CEVHEROĞLU, SGK Ankara İl Müdürlüğü Proje Koordinatörü ve AEO Proje Komisyonu Başkanı Ecz. Metehan İLHAN, SGK Proje Uzmanı ve AEO Proje Komisyonu Üyesi Ecz. Zehra ERDOĞU, Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı'ndan Prof. Dr. L. Hilal ÖZCEBE, Prof. Dr. Sarp ÜNER, Doç. Dr. Özge KARADAĞ ÇAMAN, Türk Eczacıları Birliği Başkanı Ecz. Erdoğan ÇOLAK, AEO'yu temsilen Genel Sekreter Prof. Dr. Mustafa ASLAN, AR-GE Komisyon başkanı Prof. Dr. İlkey ERDOĞAN ORHAN, proje danışmanı Doç. Dr. Bilgen BAŞGUT'un katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Başarı ile sonuçlandırılan projede akılcı antibiyotik kullanımı ile ilgili Türkiye'de ve Avrupa'da farkındalık çalışmaları hayata geçirilmiş; kamu spotları ve broşürler ile hem sağlık kuruluşları hem de halka yönelik bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmüştür.

26.12.2017 / Eczanelerde Hırsızlık Olayları Artıyor

İlimizde faaliyet gösteren eczanelerde peş peşe hırsızlık olayları yaşanmıştır. Eczaneler kapalı iken gerçekleştirilen olayda özellikle pregabalin ve gabapentin etken maddeli ilaçlar ile afrodizyak ilaçların çalındığı bilgisi edinilmiştir. Konu ile ilgili emniyet güçleri bilgilendirilmiş olup ,meslektaşlarımızın bahsi geçen ilaçları görünmeyecek şekilde muhafaza etmeleri ve güvenlik önlemlerinin tekrar gözden geçirilmesi konusunda hassasiyet göstermeleri gerekmektedir.

26.12.2017 / İşyeri Hekimleri E-Reçeteye Geçiyor

SGK resmi internet sayfasında 22.12.2017 tarihinde “İşyeri Hekimliklerinde E-Reçete Uygulaması” başlıklı ektteki duyuru yayımlanmıştır.

Yapılan duyuru ile “SGK Kurumsal Hekim Şifreli” ve “Güvenlikli Elektronik İmzalı” e-reçete uygulamasına 02.01.2018 tarihinden itibaren zorunlu olarak geçileceği ve bu tarihten itibaren manuel reçete girişinde, “Sistem çalışmadığı için e-reçete düzenlenememiştir.” ibaresi ve reçeteyi yazan hekim tarafından imzalanmış reçetelere izin verileceği bildirilmiştir. Ancak güvenlikli elektronik imzasını temin edemeyen İşyeri hekimlerinin de olabileceği ve bu nedenle de hasta mağduriyeti oluşmaması için 01.03.2018 tarihine kadar “SGK Kurumsal Hekim Şifresi” ile yazılan e-reçetelerinde kabul edileceği duyurulmuştur. Söz konusu duyuru metni AEO web sitesinde yer almaktadır.

02.01.2018 / Mesleki Faaliyette Bulunmayan Eczacılar Komisyonu Tarafından Konya Gezisi Gerçekleştirildi

Ankara Eczacı Odası Mesleki Faaliyette Bulunmayan Eczacılar Komisyonu üyesi Ecz. Bedriye BEYGU'nun katkılarıyla, 27 Aralık 2017 Çarşamba günü yapılan gezide, bir eczacı meslektaşımızın kurmuş olduğu Temmuz Organik Çiftlik, Kelebekler Vadisi, Sille Antik köy ve şehir merkezi ziyaret edildi.

18.01.2018 / Kamu Kurum İskontosu Sorunu

Eczanelerden gelen bildirimler, ilaç dağıtım kanallarından alınan bilgiler ve fiyat listeleri üzerinde AEO olarak yapılan çalışmalar ile derlenen ve Sağlık Uygulama Tebliği'nin “4.4-İlaçlarda uygulanacak indirim oranları ve eşdeğer ilaç uygulaması” maddesi gereği, üretici ve ithalatçı firmalar tarafından Kamu Kurum İskontolarının eczane faturalarında gösterilmesi gerekmektedir. Eczane faturalarına yansıtılmayan veya olması gerekenden daha az KKİ uygulanan ilaçlara ait liste AEO web sitesinde yer almaktadır. İlaç alımlarında eczanelerin konuya hassasiyet göstermeleri önem arz etmektedir.

25.01.2018 / Ankara İl Emniyet Müdürü Sayın Servet YILMAZ'ı Ziyaret

AEO Yönetim Kurulu Başkanı Ecz. Süleyman GÜNEŞ ve Kamu Eczacıları Komisyonu üyesi Ecz. Ömer Lütfi SUIÇMEZ'in birlikte yapmış oldukları ziyarette; geçmiş yıllarda gerçekleşen eczane gasp olayları ve hırsızlıkların önümüzdeki süreçte olmaması, hali hazırda nöbetçi eczanelerimizin akşamları nöbet saatlerinde emniyet kolluk kuvvetlerinin devriye gezerek huzur ve emniyetin sağlanması ile daha güvenli nöbet tutulmasının sağlanması adına tedbirlerin alınması ile ilgili talepler iletilmiştir. Sayın Ankara İl Emniyet Genel Müdürü güvenlik tedbirlerinin zaten alınmış olduğunu, bundan sonra da aynı tedbirlerin artarak devam edeceğini ifade etmiştir.

26.01.2018 / Terör Odaklarına Karşı Haklı Mücadelede Yüreğimiz, Desteğimiz Türk Silahlı Kuvvetlerimizle Birlikte

Türk Silahlı Kuvvetleri, sınırlarımızda ve bölgede güvenlik ve istikrarı sağlamak amacıyla, Suriye'nin kuzeybatısındaki Afrin bölgesinde, teröristleri etkisiz hale getirmek, dost ve kardeş bölge halkını bu teröristlerin baskı ve zulmünden kurtarmak üzere, 20 Ocak 2018 saat 17:00'dan itibaren "Zeytin Dalı Harekatı"nı başlatmıştır. Ülke bütünlüğümüzü bozmaya yönelik faaliyetler yıllardır devam etmektedir.

Ankara Eczacı Odası olarak ülke bütünlüğümüzü bozmaya yönelik her türlü eylem karşısında olduğumuzu bildirir bölgede görev alan bütün askerlerimizin evlerine sağ salim dönmelerini temenni ederiz.

03.02.2018 / Sıralı Dağıtım Elektronik Onay Projesi

AEO Yönetim Kurulu tarafından, sıralı reçete dağılımı ile ilgili "Sıralı Dağıtım Elektronik Onay Projesi" sonuçlanmıştır. Bu proje ile meslektaşlarımızın kotalı dağıtım (Mor ve Turuncu Reçeteler, Eritropoetin ve Darbepoetin reçeteleri ile Diyaliz Solüsyon reçeteleri hariç) reçetelerini onaylatmak için Odamıza gelmelerine gerek kalmayacaktır. Bu proje için öncelikli olarak pilot uygulamaya geçilecek ve sonrasında Ankara ve Kırıkkale il ve ilçelerinde uygulanacaktır.

Pilot uygulama, Ocak ayı sonunda sadece KIRIKKALE İLİ için başlayacak olup pilot uygulama sonrasında tüm üyelerimizin kullanımına açılacaktır. Aşağıdaki reçete gruplarının icmal listeleri için elektronik onay alınabilecektir.

Not: Sıralı dağıtım reçeteleri ile ilgili çalışmalar halen devam etmekte olup ilerleyen süreçte bu reçeteler de projeye dahil olacaktır.

İcma listelerinin elektronik onaylı çıktısının alınabilmesi için İnternet Explorer'da EK-2'deki ayarların yapılması gerekmektedir. Elektronik İcma Sonlandırma kılavuzu ve İnternet Explorer Yazıcı Ayarları Kılavuzu, AEO web sitesinde yer almaktadır.

- İşyeri Hekimi Reçeteleri
- Eczane Olmayan Yerleşim Merkezi Reçeteleri
- Huzur Evi Ve Çocuk Esirgeme Kurumu Reçeteleri
- Organ Nakli Reçeteleri
- Oral Solüsyon Reçeteleri
- Tüp Bebek Reçeteleri
- Yurt Dışı Reçeteleri
- Evde Bakım Reçeteleri
- Harp Ok.Ask. Lis Polis Myo. Ast.Sb.Yo. Askeri Yük. Öğrencileri Reçeteleri
- Talasemi Reçeteleri
- Anti-Tnf Reçeteleri
- Majistral Reçeteleri
- Kanakimumab Reçeteleri
- Diyaliz Merkezlerinden Çıkan Eritropoetin Ve Darbepoetin Harici Reçeteler
- Rituksimab Reçeteleri

HASSAS TERAZİ VE GRAM TAKIMI MUAYENESİ HAKKINDA

05.02.2018 / Hassas Terazî ve Gram Takımı Muayenesi

20.12.2017 tarihli 30276 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Tartı Aletleri Muayene Yönetmeliği"ne göre, 2 yıllık periyodik muayenesi dolan eczanelerdeki terazilerin muayene ve damga işlemleri Yetkili Servislerce yapılacaktır.

3516 sayılı Ölçüler ve Ayar kanununun 15. Maddesinin (c) fıkrası gereğince; Beyanname vermeyen, damgası kopmuş, bozulmuş, damga süresi dolmuş ölçü aletlerini kullanan kişilerin 2.101 TL (iki bin yüz bir Türk lirası) idari para cezası ile cezalandırılacağı hususunda dikkat edilmesi önemlidir.

Ölçü ve Tartı Aletlerinin muayene ve damgalama başvuru süresi 28 Şubat 2018 Çarşamba Günü mesai bitiminde sona ermektedir.

Terazi muayene ve damga işlemlerinin yapılabileceği ve Ankara Eczacı Odası web sitesi ana sayfasından da ulaşabileceğiniz Yetkili Servislerin listesi ve gram takımların muayenesi ile ilgili ayrıntılı bilgiler, AEO web sitesinde yer almaktadır.

27.11.2017 / “Farmakovijilans ve İlaç Suistimali” Konulu Meslek İçi Eğitim Programı

25 Kasım 2017 Cumartesi günü gerçekleştirilen, “Farmakovijilans ve İlaç Suistimali” konulu meslek içi eğitim programında, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Farmakovijilans ve Kontrolle Tabii Maddeler Daire Başkanı Dr. Ecz. Demet AYDINKARAHALİLOĞLU, TİTCK Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kontrol Birimi Sorumlusu Uzm. Ecz. Gamze ÖZBİLEN ÖZTÜRK ve aynı birimde görevli Ecz. Bayram ÖZKAN tarafından “Farmakovijilans Farkındalığının Arttırılmasında Eczacının Rolü, İlaç Suistimalinin Önlenmesinde Eczacının Rolü, Elektronik Renkli Reçete Sistemi” konuları yaklaşık 60 meslektaşımıza aktarılmıştır.

18.12.2017 / “Tütün Ürünleri, Sigara ve Eczacı” Konulu Meslek İçi Eğitim Programı

16 Aralık 2017 Cumartesi günü gerçekleştirilen, “Tütün Ürünleri, Sigara ve Eczacı” konulu meslek içi eğitim programı kapsamında, Dünya Sağlık Örgütü Genel Merkezi’nde Tütün Kontrolü biriminde görev alan, ayrıca ulusal ve uluslararası çeşitli kuruluşların üyesi ve başkanlığını yapmış olan Prof. Dr. Nazmi BİLİR tarafından, “Sigara bırakılabilir mi? Türkiye’de sigara bırakma hizmetleri, Sigara bağımlılığının nörobiyolojik mekanizması, Elektronik sigara (ve IQOS) nedir, yararlı mıdır? Düz paketi nedir? Eczacılar (eczaneler) sigara mücadelesinde yer alabilir mi?” konuları, yaklaşık 50 meslektaşımıza aktarılmıştır.

15.01.2018 / “Ağız Bakımında Semptomatik Yaklaşımlar İle Güncel Çözümler” Konulu Meslek İçi Eğitim Programı

13 Ocak 2018 Cumartesi günü gerçekleştirilen, “Ağız Bakımında Semptomatik Yaklaşımlar İle Güncel Çözümler” konulu meslek içi eğitim programı kapsamında, diş hekimi Can AYDOĞAN tarafından “Eczanelerde Yeni Nesil Ağız Bakımı, İdeal Bakım Sistemi vb.” konuları yaklaşık 50 meslektaşımızla paylaşılmıştır.

29.01.2018 / “Dr. Schüssler Tuzları ve Hastalıkların Yüzden Teşhisi” Konulu Meslek İçi Eğitim Programı

27 Ocak 2018 Cumartesi Ankara Eczacı Odası'nda yaklaşık 150 eczacının katılımıyla “Dr. Schüssler Tuzları ve Hastalıkların Yüzden Teşhisi” konulu meslek içi eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Uzm. Ecz. Serpil AŞAR tarafından detaylı olarak anlatılan sunumlarda “Schüssler Tuzları, Schüssler Tuzları'nın Alımı, Schüssler'in Biyokimyası vb.” konuları yer almıştır.

Şiddete Hayır

Ecz. Ahmet DUMAN
AEO Yönetim Kurulu Üyesi

Şiddet?

Duyunca ne hissedersiniz bilmem. Bana hep ürkütücü gelmiştir. Namert, alçak, sorumsuz ... Aslında akla gelebilecek bütün kötü sıfatları içinde barındıran bir kavram. İyi insana, ahlaklı insana, güzel insana yakışmayan bir kavram. Peki bu kadar mı kötü olduk! Bakıyorum da nerdeyse her alanda, nerdeyse her coğrafyada gün geçmiyor ki yeni bir şiddet haberi almayalım.

Bir sürü şekilde kendisini gösteriveriyor. Bazen küçük bir arkadaş toplantısında, bazen trafikte basit bir yol tartışmasında, bazen bir spor müsabakasında, bazen televizyonda, bazen bir toplu taşıma aracında, bazen iş yerinde, neredeyse her zaman, her yerde şiddetle burun burunayız.

Neden sorusunun hepimizin zihninde birçok cevabı var elbette. Bunları konuşmak çok da anlamlı gelmiyor artık bana. Hepimizin az çok hem fikir olduğu sonuçlar topluluğu orta yerde dururken artarak devam eden şiddet olayları...

Demek ki daha temele dayalı bir program uygulamalı. Hepimiz kendi hayatlarımızı daha ince irdelemeli her ne yapıyorsak bu iğrençliğe hizmet edenlerin hepsini çıkartmalıyız hayatımızdan. Bu şiddete neden olanları düzeltemediğimize göre kendimiz değişmeliyiz. Her ne varsa şiddete neden olan ortamın oluşumuna katkı veren bunları ortadan kaldırmaya yönelik her yolu denemeliyiz. Durum ciddi çünkü, çok hem de çok ciddi.

Bu şiddet olayları son zamanlarda, özellikle kadına yönelik olarak ciddi oranda artmaya başladı. Bu aslında şiddet yanlılarının birçok alanda nasıl da yayıldığına tam da göstergesi. Fiziksel ruhsal özellikler, kariyer, duygu durumu, sosyal ya da ekonomik durum gibi parametrelerden bağımsız, giderek yayılıyor şiddet eğilimi. Bu belki de bir tükenmişlik belki de bir hiçlik sendromu. “Şiddeti sevmiyorsun tamam anladık ama söz kadına şiddete gelince sen de biraz şiddetlendin” gibi dediğinizi duyar gibiyim. Benimkisi tabi ki bir şiddet değil. Bir anlam verememe sadece. Tabi ki bütün toplumlarda kadının yeri bambaşkadır. Varoluşumuzun ilk anıdır. Cennetin ayaklarının altına serildiğidir, uğruna dağların delindiğidir, her kritik anın başrolüdür. İşte bu yüzden şiddet kadına sıçradıysa ve oran giderek de artıyorsa yolun sonu görünüyor demektir. Hele bir de işin doğal fiziksel boyutunu düşünürsek durum daha da vahim. Hakkın, haklının, kutsal değerlerin, doğruluğun, iyiliğin değerinin kaba kuvvetle ölçülmesi. Bundan daha kötü ne olabilir ki!

Demek ki şiddet; gücü kendisine yetmeyenlerin başvurduğu kaba kuvvettir...

İşte bu yüzden son zamanlarda daha da çok artmış durumda kadına şiddet. Bazı zavallı mahluklar kaba kuvvetlerini ancak kadınlara yettirebiliyorlar. Akılları vicdanları duyguları üstesinden gelemedikleri, güçlerinin yetmediği sorunları kaba kuvvetleriyle çözmeye çalışıyorlar. Kendilerinden fiziken daha zayıf ve güçsüz olan kadınlara karşı kaba kuvvet uyguluyorlar. İğrençliklerinin son noktasına gelmiş oluyorlar böylelikle. O kadar zayıf ve güçsüzler ki haklı oldukları için değil güçlü oldukları için böyle bir tavır içindeler. İşte böylelerine karşı topyekun bir mücadele içinde olmalıyız. Her nerede karşımıza çıkarlarsa öyle bir duruş sergilemeliyiz ki toplum olarak sakın aklının uçlarından bile geçirmesinler. Zaten bu tarz insanlar toplumun zayıf yanını oluşturuyor ki güçlerini yettirebildikleri kadına yöneliyor şiddetleri. Ama kadınlarımız güçlüdür. Her türlü zorluğun üstesinden gelebilir onlar. Maruz kaldıkları fiziksel baskının altında eziliyor gibi görülebilirler ancak biz tarih boyunca Nene Hatunlardan, annelerimizden, bacılarımızdan, eşlerimizden, kadınlarımızdan onlardaki mangal gibi yüreği biliriz. Onların küçük bir desteğe ihtiyacı vardır bu aşağılıklara karşı durabilmek için. Bütün kadınlar bilsin ki biz toplum olarak her zaman onların yanındayız. Bu bizim kutsal görevimizdir elbette. Her kim ki bir kadına elini kaldırma eğilimine girecek, bilsin ki biz toplum olarak enselerindeyiz. Kadınlarımız da bu sonsuz desteği hep yanlarında hissetsinler. Bu bir hayat memet meselesidir. Bu çocuklarımızın, bu toplumumuzun bu hepimizin gelecek meselesidir. Kadına şiddeti engelleyeceğiz. Her ne pahasına olursa olsun. Haklı olmak kendisine fiziksel güçte karşılık bulamayacak.

Güzel yarınlarımız için kadına şiddete hayır; onlarca, yüzlerce, binlerce kez kadına şiddete hayır!

Ecz. Ahmet DUMAN

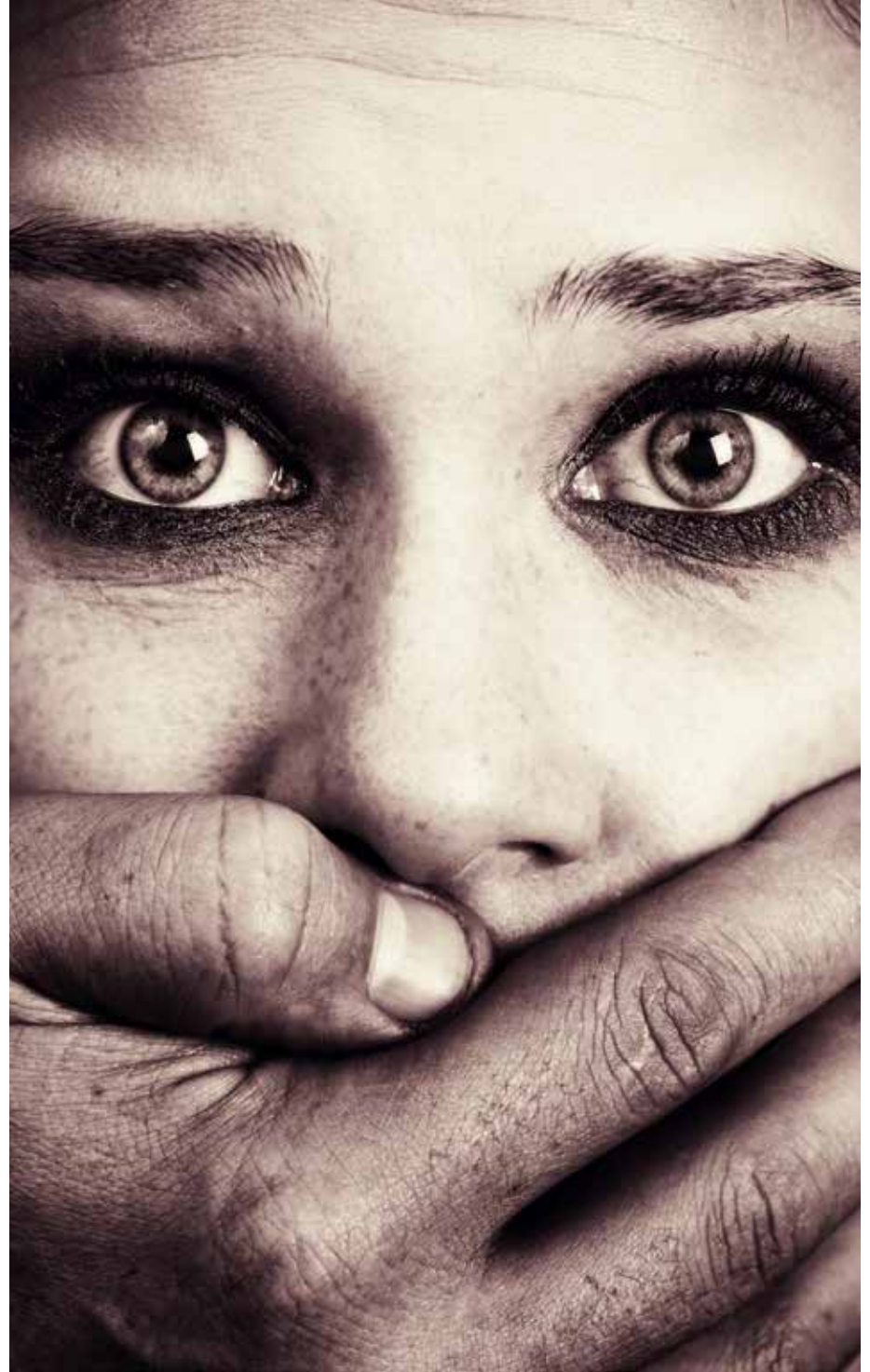
Prof. Dr. Ayşe AKIN

*Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı AD;
Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması
Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü*

Tıp Doktoru, Kadın Hastalıkları ve doğum ve Halk Sağlığı uzmanı olup, 42 yıl Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD öğretim üyesi olarak çalışmış, emekliliği müteakip halen Başkent Üniversitesi Kadın – Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü ve Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD. Öğretim Üyesi olarak çalışmaktadır.

Dr. Akın Türkiye’de Erzurum-Çat Sağlık Ocağı Hekimliğinden başlayarak, Türkiye’nin sağlık sisteminin her basamağında; Sağlık Ocağı Hekimliği, Hastane Başhekimliği, Grup Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığında Genel Müdür olarak görev yapmıştır.

İngiltere’de Southamton Üniversitesi ve London School of Hygien and Tropical Diseases’de toplam 4 yıl ileri eğitim deneyimi olan Dr. Akın, uzun süre Dünya Sağlık Örgütü’nün, çeşitli danışma kurulları ve yönetim Komitelerinde görev almış olup halen “Üreme Sağlığı Araştırmaları ve Toplumsal Cinsiyet Danışma Kurulu” Üyesidir. Dr. Akın’ın temel ilgi alanı “Kadın Sağlığı / Üreme Sağlığı ve Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı (Gender) konularıdır, bu konularda çeşitli araştırma ve yayınları mevcuttur.

Kadına Şiddet ile Mücadele

Ecz. Bilge TANRIVERDİ: Kadına yönelik şiddetle mücadele hususunda projelerinizin, kitaplarınızın, makalelerinizin olduğunu biliyoruz. Uzun zamandır bu mücadelenin içinde olan bir akademisyen gözüyle bu sorunun temel sebebi sizce nedir?

Prof. Dr. Ayşe AKIN: Çok güzel bir soru çünkü olayın temelini soruyorsunuz. Gerçekten de kadına cinsiyeti nedeniyle uygulanan şiddet sonuç ama bir de onun altında yatan, hazırlayan faktör var. O da toplumsal cinsiyet eşitsizliği ya da bir diğer ifadeyle kadına karşı cinsiyeti nedeniyle yapılan ayrımcılık. Eğer iki cinsiyet eşit görölse idi zaten sonuç olan o kötü olayda ortaya çıkmazdı. Toplumsal cinsiyet ayrımcılığı nedeniyle ortaya çıkan bu durum kabul edilemez bir insan hakkı ihlalidir.

Ecz. Bilge TANRIVERDİ: Neredeyse her gün basına yansıyan bir ya da iki tane kadına şiddetle yönelik haberlerin çıktığını görüyoruz. Dünya genelinde baktığımızda durum nedir?

Prof. Dr. Ayşe AKIN: Şiddet denilince sadece fiziksel şiddet anlaşılıyor. Oysaki bir sürü türü var. Fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet gibi. Hatta şu çağda siber şiddet. Hepsi topladığınız zaman görülme sıklığı gazeteyle yansıyanlardan ya da uluslararası medyaya yansıyanlardan daha sık. Dünya Sağlık Örgütü'nün 11 ülkede 24000 kadın üzerinde yaptığı bir araştırmada dünyada her 3 kadından biri şiddet görüyor. Kadınlar en fazla fiziksel şiddete maruz kalırken bunu ikinci sırada psikolojik şiddet izliyor. Üçüncü sırada cinsel şiddet görülüyor ancak cinsel şiddet hem algılamaya bağlı bir olay hem de alenen ifade edilmesi zor bir şiddet türü. Bu nedenle cinsel şiddet için elde edilen sonuçlar tam net olmayabilir.

Tabi ki dünya da çocuk ya da yetişkin erkek bireyler de şiddet görebiliyor. Ancak kadın, cinsiyeti nedeniyle, sırf kadın olduğu için şiddet görüyor. Daha doğmadan anne karnında iken yapılan testlerde kız çocuğu doğacaksa kürtaj ile sonlandırılabilir. Kürtajın yasal olduğu ülkelerden biriyiz ama bu durum etik değil, ahlaki değil. Niye erkek çocukları olsun ister bu insanlar çünkü soyları sürsün isterler. Ben hekim olarak siz de eczacı olarak çok iyi biliyorsunuz ki kromozomların yarısı anneden yarısı babadan geliyor. Soyu neden erkek sürdürüyor oluyor? Çünkü bu bizde bir kültür. Kültürümüzde kız çocuğu okumasa da olur, ki-

zını dövmeyen dizini döver, kadın onu yapmaz, kadın bunu yapmaz diye bir sürü kadın cinsiyetini olumsuzlaştıran, kadını belli kalıplara koyan inanışlar var.

Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün, Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü ile birlikte 2008 yaptığı Türkiye araştırmasında gördük ki her üç kadından biri fiziksel şiddet görmekte. 2013'te bu araştırma tekrarlandı ancak çok şeyin değişmediği, kadınların %36'sının fiziksel şiddet görmekte olduğu, gebelik şiddetinin ise %10'dan %8'e düştüğü görüldü. Ben hem bir kadın olarak hem de bir doktor olarak gebelikte uygulaman şiddeti asla anlayamadım. Kadın aile için, toplum için hamile iken bu nasıl mümkün olabilir?

Tüm bunların yanında bir de sözde namus cinayetleri var. Bireyin kendine ait bir namusu varken nasıl olurda kadının namusu ailenin namusu oluyor, babanın namusu oluyor, ağabeyinin namusu oluyor, mahallenin namusu oluyor. Çünkü kadın birey olarak görülüyor.

Kadına karşı olan bu bakış açısı Osmanlıda da varmış. Kadının hangi kumaştan ne giyeceğine kadar ferman düzenlenirmiş. Erkeklerde böyle bir şey var mı?

Tabi ki yok. Osmanlı döneminde 1800'lerde açılmış olan tıbbiye ile övünürüz ama Osmanlı devletinin son dönemine kadar kadınları almamışlar bu okula. Kadınlar da ne yapmış Fransa'ya, Almanya'ya, Amerika'ya gidip tıp eğitimi alıp geri dönmüşler. Ancak hekimlik yapabilişler mi? Yine hayır. Atatürk zamanına kadar kadına hakları hiç verilmemiş. Cumhuriyet döneminin ilk kadın hekimi Safiye Ali'dir ki onun hekimlik yapabilmesi Atatürk sayesinde.

Kadın hakları ile ilgili dünya çapında atılan ilk büyük adım 1946 yılında New York'ta Kadının Statüsü Komisyonu'nun kurulması ile başlar. Bu komisyon, uluslararası düzeyde çok önemli faaliyetlerde bulunmuştur ve bunlardan bir tanesi de 1975 yılının kadın yılı ilan edilmesidir. Sonrasında 75-85 yılları arasında kadın on yılı ilan edilmiştir. 1994 yılında Kahire'de yapılan Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Toplantısı ve ertesi yıl düzenlenen Dördüncü Kadın Toplantısı da yine bu kadının on yılının ürünüdür. Kadın haklarının korunması ve düzenlenmesi için gerek ulusal birçok yasa çıkarılmış, gerekse uluslararası birçok anlaşma yapılmıştır. Ancak bunların uygulanması da gerekmektedir. Bugün hâlâ üç kadından biri şiddet görmeye devam ediyorsa bu yasalarımızın eksikliğinden değildir.

Çok olumsuz şeyden bahsettik. İyi şeyler olmuyor mu oluyor tabi ki. Üniversitelerde Kadın Araştırma ve Uygulama Merkezleri kuruldu. 2001 yılında ben Hacettepe'de iken 15 adet Kadın Araştırma ve Uygulama Merkezi vardı ülkemizde. Daha sonra YÖK'ün ilk zamanki negatif tutumunu bırakıp da desteklemesi ile bu sayı şu anda 70 civarına ulaşmıştır. Biz 2001 yılında bu merkezi kurarken Sayın Haberal da aynı tarihlerde bugün kısa adı BÜKÇAM olan Başkent Üniversitesi, Kadın – Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezini kurmuştur. Hacettepe Üniversitesi'nden Başkent Üniversitesi'ne geçtikten sonra ben bu merkezin de yöneticisi oldum.

Peki bu merkezler ne yapıyor hususunda kendimizden bir örnek vereyim. Biz Avrupa Birliği'nin de ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın da desteklediği 4 ilde (Nevşehir, Kırşehir, Düzce ve Ankara) kadına yönelik şiddeti ile mücadele ile ilgili bir çalışma yürüttük. Çalışmanın temelinde kadına yönelik şiddet ile mücadelede kamu ve sivil toplum kuruluşlarının el ele vermesi, işbirliği ile koordinasyon sağlaması yer almaktaydı. Bu çalışma işe yaradı ve bunu sağladık ama kurumsallaştı mı çok da emin değilim.

Biz yaptığımız şeylerin sadece bizim zamanımızla da sınırlı kalsın istemiyoruz. Yaptığımız şeylerin bireylere bağlı olmaması için tıp fakültesi 1.,3. ve son sınıf öğrencilerinin müfredatına toplumsal

cinsiyet ayrımı ve kadına yönelik şiddet derslerini ilave ettik. Ama sadece tıp fakültesi öğrencileri ile de yetmez bu. Hukuk, iktisat, işletme gibi bölümlerin müfredatına da seçmeli ders olarak ilave ettik.

Ecz. Bilge TANRIVERDİ: Toplumsal gelişme ve modernleşme ile beraber kadının çalışma hayatında yeri hem genişlemekte hem de artmaktadır. Kadınlar şiddete çalışma hayatında mı yoksa aile içinde mi daha çok maruz kalıyorlar?

Prof. Dr. Ayşe AKIN: Çalışma hayatında cinsiyet gözetmeksizin uygulanan şiddete mobbing deniliyor biliyorsunuz. Ancak çalışan kadına, sırf kadın olduğu için daha fazla uygulanıyor. Bence aile içinde kadına şiddet daha fazla uygulanıyor. Bu tamamen benim yorumum. Açıklamasını da şöyle yapabilirim. Dünya genelinde her 3 kadından biri şiddet görüyor demiştik ama bu oran artırılabilir. Mesela evlilik içi tecavüz denen bir olay var. Tabiri ilk defa duyduklarında hukukçular evlilik içi de tecavüz mü olur dediler. Çiftlerden biri cinsel ilişki istemiyorken gerçekleşiyorsa bunun adı tecavüz olur. Başka bir örnek araştırmalarda gördük ki okuyamaz olmayan ya da eğitimi daha az olan bir kadınlar kocalarının attığı tokadı şiddet olarak görmüyor. Yani şiddet de o kadar göreceli bir şey ki. Çalışma hayatındaki kadının statüsü biraz daha yukarıda olduğu için çalışan kadın böyle şeylere kafa tutuyor. Ama buradan da şu çıkmamalı eğitilmiş kadın şiddet görmüyor. Hayır onlar da görüyor. Ama çalışan

kadın durumun daha farkında ve böyle şeylere izin vermiyor.

Ecz. Bilge TANRIVERDİ: Toplum olarak biz annelerimizi kutsal kabul ederiz. Hatta genel yargıdır erkek evlat anneye düşkün olur diye. Ama baktığımız zaman kadına şiddeti uygulayan da yine erkek. Onların gözünde anneyi kadından ayıran özellik sizce nedir?

Prof. Dr. Ayşe AKIN: Bir kere bu şiddet olayında asla bir suçlu ya da hasta aramıyoruz. Şiddet uygulayan erkek hasta değildir. Karısına şiddet uygularken öfkemi kontrol edemedim diyor da patronuna gelince neden öfkesini kontrol ediyor? Demek ki öfkesini kontrol edebiliyor, böyle bir kontrol kabiliyeti var. Çok nadir olarak psikiyatrik bir sorun olarak karşımıza çıkıyor bu durum ancak 3 te 1'lik bir oran kesinlikle bunu karşılayan bir durum değil.

Biz çocuklarımıza daha küçüklükten öğretmeye başlıyoruz. Erkek çocuğuna sen büyüsun, kız çocuğuna sen ikinci sınıfsın, erkek çocuğuna aslan evladım, kız çocuğuna narin kızım. Erkek çocuğu için yaptığımız sünnet düğünlerini düşünün, bir de kız çocuğunun ilk adet gördüğü tabloyu düşünün. Birini yukarı diğerini aşağıya indiriyoruz. Böyle yetiştirdiğimiz erkek çocuk şiddete meyilli oluyor zaten.

Şöyle bir bilimsel gerçeklik var ki aile içi şiddeti gören erkek ya da kız çocuk şiddeti farklı algılıyor.

Erkek çocuk diyor ki babam annemi çok seviyor, sevmese evlenemezlerdi ama kıyasıya da dövüyor. Ancak biraz sonra da barışıyorlar. Demek ki erkek dediğin döver. Biz bunu hafızasına çıkıyoruz. Sonra dönüp onu suçlamanın anlamı yok. Biz öğretiyoruz zaten. Şiddet öğrenilen ve uygulanan bir eylemdir.

Peki kız çocuğu ne öğreniyor bu deneyimden. Anne, babadan dayak yiyor. Sonra sofrayı da hazırlıyor, gözü morarmış sorduğun, zaman falan yere çarptım diye cevap veriyor. Demek ki kadın şiddet görür, doğasında var. Kız çocuğunun hafızasına da bunu çıkıyoruz.

Toplum olarak bir de içselleştirdiğimiz evlilikte erkeğin yaş olarak illa büyük olması gerekliliği var. Toplum içinde cinsiyetinden dolayı aldığı güç ile büyüyen erkek çocuk bir de yaştan getirdiği güç ile davranıyor. Kadın da bu nedenlerle kocasını dinlemek zorunda hissediyor.

Bir gün Hacı Bektaşî Veli'ye eşikle beraber yürürken eşiniz mi diye sormuşlar. O da hayır eşim değil eşitim demiş. Herkesi Hacı Bektaşî Veli yapamayız ki.

Niye erkeğe erkek deriz de öbürüne bayan deriz. Benim bildiğim tıpta cinsiyetin iki adı var. Biri erkek biri kadın. Peki neden kadın demiyoruz. Çünkü kadına bir şey yüklemişiz "cinsellik", "ayıp". Kadın demek kaba. Ama neden erkek demek kaba değil. İşte tüm bunlar, bizim kültürümüzden, birey olarak da aklımızdan ayıklanması gereken şeyler.

Ecz. Bilge TANRIVERDİ: Kadına şiddet her yaşta, toplumda, eğitim düzeyinde ve sosyoekonomik grupta meydana gelen yaygın bir sorun iken nasıl mücadele etmek gerekiyor? Hem bireysel hem de toplumsal olarak yapılması gerekenler konusunda bizi bilgilendirir misiniz?

Prof. Dr. Ayşe AKIN: Çin'de yapılan toplantıda kadın için 12 kritik alan saptandı ve bireysel mücadelenin temelini kız çocuklarının yetiştirilmesi olarak belirlendi. Öncelikle kız çocuklarımıza insan haklarını kullanmasını öğreteceğiz. Eşit büyümesini, eşit yetişmesini sağlayacağız. Daha öz bir cümleyle ifade edecek olursak kadının güçlenmesini sağlayacağız. Kadın kendi güçlenecek. Kadın nasıl güçlenir? Kadın eğitimini alır, meslek edinir, sosyal güvencesi olan bir işe girer, cebine kendi parası girer işte kadın ancak böyle güçlenir.

Birey olarak kendimizi iyi yetiştirsek de biz bu toplumun ürünüyüz. İstmeden de olsa ayrımcılığı öğreniyor ya da içselleştiriyoruz. Böyle durumlarda da sürekli sorgulamayız.

Bunun dışında yasalarda hiçbir ayrımcılık kalmamalı. Yasaların da her iki cinsiyeti de gözetken şekilde olması gerekiyor. Sizin yaştan tutmuyor 1990'larda Anayasaya aykırı olduğu için bir madde kaldırıldı. "kadının çalışması kocasının iznine bağlıdır" diye bir yasa vardı. Ben o zamanlar koskoca doktorum benim çok ağırıma gitmişti ve böyle bir madde varmış ama ben farkında değilmişim. Duyduğum zaman nasıl yani dedim ben eşime mi soracağım çalışayım mı diye? Peki o bana soracak mı? Hayır. Yasalarda da bütün ayrımcı maddelerin kaldırılması gerekiyor. Bugün İsveç'teki parlamentonun %47'si kadın. O zaman bizde de kadının sadece oy veren tarafta olmaması, mecliste aktif görev alması gerekiyor. Böyle böyle bitecek bu ayrımcılık.

Ayrımcılığı sadece sözcüklerden, yasalardan ayıklamak yetmez, zihniyetlerden de ayıklamak gerekiyor. Suudi Arabistan'da 2016'da büyük bir toplantı, sempozyum yapıldı. Konusu neydi biliyor musunuz kadın insan mıdır? 21. yüzyılda hâlâ böyle bir ülke varsa hem de bu ülke ben çok zenginim diye geçinen bir ülke ise daha yolumuz çok uzun diyebiliriz.

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği diye bir dernek var. Bu dernek AB işbirliği ile bir çalışma yürütüyor ve biz de BÜKÇAM olarak o çalışmanın sağlık kısmını yürütüyoruz. "Toplumsal cinsiyet eşitsizliği yönünden yasalar nasıl uygulanıyor?", "Uluslararası hangi normlar, kriterler göz önüne alınıyor?", "Eksiklikler var mı?", "Peki izleme çalışmaları için hangi göstergelere bakalım?", "Ne ile izleyelim?" çalışmalarını yapmaktayız.

Ayrıca Türkiye'de kadına şiddet ile mücadele konusunda stratejik planlar yapıldı. Hatta bu konuda 3. Stratejik plan yapılıyor. Ama bu çalışmaların sonucu kadına ulaşmıyor. Bizim yapılan çalışmaları ve sonuçlarını özümseyip içselleştirmemiz ve kadına ulaştırmamız gerekiyor.

Cem HASPOLAT

ODTÜ Maden Mühendisliği
4. Sınıf Öğrencisi

ODTÜ Maden Mühendisliği 4. Sınıf öğrencisi. Üniversite hayatı boyunca çeşitli girişim ve projelerin içerisinde yer aldı. 2.Sınıfın başında bir restoran açarak 15 aylık bir işletme deneyimi yaşadı. Peşinden ODTÜ Ar-Ge Topluluğu'nun yönetim kuruluna girerek bu toplulukta kendi girişimcilik etkinliği olan University for Society'i çıkardı. Şu anda girişimcilikle uğraşan arkadaşları ile birlikte kurdukları ekip ile mobil uygulama çıkardı. Sosyal sorumluluk projesi olan Kız Başına projesinde finans koordinatörü olarak görev almaktadır.

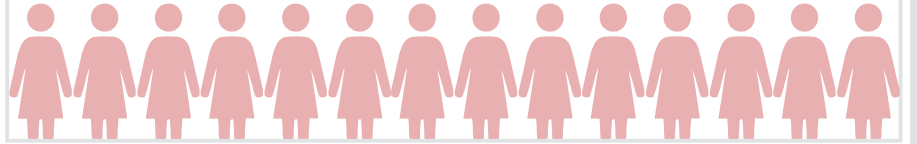

Melike BAL

ODTÜ İşletme
Son Sınıf Öğrencisi

ODTÜ işletme son sınıf öğrencisi. Lisansının iki senesini Amerika'da bir üniversitede okudu. Kız Başına Projesi'nde ekip lideri olarak görev almaktadır. İlerisi için hedefi, öncelikle kurumsal bir yerde çalışıp deneyim kazandıktan sonra kendi işini kurmaktır.

KIZ BAŞINA

Bilge TANRIVERDİ: Projenizin detaylarından biraz bahseder misiniz?

Cem HASPOLAT: Arkadaşlarımızla yaptığımız araştırmalar sırasında Türkiye’de kadınların şiddet, taciz ve nefret söylemi gibi durumlarla karşılaştıklarında ne yapabileceklerini gösteren sağlıklı kaynaklar yok. Var olan kaynakların da yetersiz olduğunu gördük. ODTÜ içerisinde bir ekip kurarak Türkiye’de kadına yönelik şiddete, nefret söylemine ve tacize yönelik çalışmalar başlattık. Olayların neden olduğunu tespit edebilirsek çözüme o kadar hızlı gidebileceğimizi düşünerek öncelikle bu tarz durumların neden olduğunu araştırdık. Yaşanmış hikayeleri, haberleri inceledik. Haberleri incelemek bizim için uzun sürdü. Maalesef ki her gün böyle bir ya da iki tane olaya ülkemizde rastlamak mümkün. Elde ettiğimiz verilerle bir web sitesi açtık, sosyal medya hesapları kurduk. Sosyal medya bizim projemizin ana damarlarından biri. Çünkü genelde insanların en az bir tane kullandıkları sosyal medya bulunmakta ve TV den ziyade insanlara sosyal medyayı daha çok takip ediyorlar.

Web sitemizde ve sosyal medya hesaplarımızda şiddete maruz kaldıktan sonra bunun peşini bırakmayıp sonuçlandırmış olan kadınların hikayelerinden bahsettik. Kadınların böyle durumlarla karşılaştıklarında nelere dikkat etmeleri gerektiğini anlattık ve ayrıca acil durum numaralarını paylaştık.

Bu tarz yaşanmış hikayelerden bahsettik çünkü kadınların empati yapacaklarını düşündük. Onları cesaretlendirmeyi, kendilerini yalnız hissetmemelerini istedik.

Biliyoruz ki birçok kadın böyle bir durum ile karşılaşınca içlerine kapanıyor, birilerine anlatmaktan çekiniyorlar. Bu hikayeleri okuyarak içlerini dökmüş gibi hissetmelerini, büründükleri kabuğu kırmak istedik.

Türkiye çapında maalesef ciddi bir sorun olan kadına şiddete tepki çekebilmek için sosyal medya hesaplarımızdan da bu olayın ciddiyetini duyurmaya çalışıyor ve şiddete uğrayan kadınların nasıl hareket etmeleri gerektiğini anlatıyoruz.

Bilge TANRIVERDİ: Kaç kişilik bir ekibiniz vardı? Emniyet mensubları, psikiyatrist ya da herhangi bir dernekten profesyonel bir destek aldınız mı?

Cem HASPOLAT: Biz 12 ODTÜ öğrencisinden oluşan bir ekibiz. Bu ekipte kız ve erkek oranı birbirine çok yakın. Genelde kadına yönelik şiddette yapılan kampanyalarda kadın üyelerin çoğunlukta olması dikkat çeker. Ama biz de durum farklı.

Profesyonel olarak destek aldığımız herhangi bir kurum ya da dernek yok. Bir danışman hocamız var Yeşim ÇAPLI. Bize yol gösteriyor, nasıl ilerlememiz gerektiğini bize anlatıyor. ODTÜ öğrencilerinden olu-

şan bir ekibiz ve projemizi çok ciddi bir noktaya getirmek istiyoruz. Bu noktada doğru işbirlikleri yapmamız, doğru adımları atmamız ve doğru yerlere parmak basmamız lazım ki projenin etkisini istediğimiz kadar büyük bir şekilde genişletebilelim. Bu anlamda hocamız bize yol gösterici oluyor.

Bilge TANRIVERDİ: Projenizin ilham kaynağı ne oldu?

Melike BAL: Proje olarak öncelikle kadınlar üzerine çalışmaya karar verdik. Cem’inde dediği gibi bir sürü haber inceledik. Bunun yanı sıra okulumuzun kapalı bir Facebook sayfası var. Orada insanlar yaşadığı bir takım olayları anlatıyor. Orada bir yazıya rastladık. Bir semt eczacısı ile yapılan röportajdı bu yazı. Bu eczacıya şiddete uğramış kadınlar gelip başlarından geçenleri anlatıyormuş ya da eczacı eczanesine yüzünde morluklarla gelen kadınlara yardımcı olmaya çalışıyormuş.

Dedik ki evet bu kilit bir nokta. Yönlendirilmeye ihtiyacı olan daha fazla kadına ulaşmak için bu yolları kullanabiliriz. Bu şekilde eczane kampanyamız oluştu.

Bilge TANRIVERDİ: Proje esnasında karşılaştığınız sizi en etkileyen bir hikayeniz oldu mu?

Melike BAL: 10 yıl önce ilkokul öğretmeni tarafından sistematik olarak bir buçuk yıl boyunca taci-

ze maruz kalmış bir kadın vardı. Sadece o değil, onunla beraber birçok arkadaşı daha bu şekilde tacize maruz kalmış. Bu kadın bir yetişkin olduğunda, kendinde bu durum ile mücadele gücü bulduğunda diğer arkadaşlarını da ikna ederek suç duyurusunda bulunmuş. Aslında bunu yaparken çok umutsuzdum diyor. Dava düşecek ya da istediğim kadar caydırıcı bir ceza alamayacak diye düşünmüştüm ama 85 yıl hapis cezası aldı diyor. 10 yıl önce yaşadığı bir şey için peşinden gidip böyle bir şey yapabilmesi, bir kadının bunu yapabiliyor olması gerçekten çok önemli ve örnek olabilecek durum.

Cem HASPOLAT: Ben bu kişiyi yakinen de tanıyorum. Bu kadar yakın bir kaynaktan böyle bir şeyin başarıldığını görmek, bu tarz durumların cezasız kalmayacağını, kadınların isterlerse bunu başarabileceklerini görmek bizim için bir motivasyon kaynağı oldu.

Melike BAL: Türkiye şu an da kadını koruyan çok güçlü yasaları olan dünyanın sayılı ülkelerinden biri. Ancak çoğu kadın bunu bilmiyor. Aslında misyonumuz da azıcık bu yönde. Kişiler ve kanunlar arasında o köprüyü kurabilmek.

Bilge TANRIVERDİ: Bir erkek gözüyle baktığınızda yaşanan olaylar karşısında ne hissediyorsunuz Cem HASPOLAT?

Cem HASPOLAT: Aslında bu tarz durumlar için erkek kadın ayırımı yapmamalıyız. Bu bir in-

sanlık suçu. Bir insanı bu denli şiddete maruz bırakmak, taciz etmek, nefret söyleminde bulunmak bunların hepsi birer insanlık suçu. Bu hikayeleri okudukça, detaylarını duydukça çok kötü hissediyoruz. Kötü hissetmemek elde değil ki. Toplumun her kesiminin tepki göstermesi, kimsenin sessiz kalmaması gereken bir durum bu.

Bizim ülkemizdeki en büyük sorunlardan biri maalesef ki birine şiddet uygulandığında diğer insanların sessiz kalması. Çok göz önün de olunan bir olayda bile herkes izleyici kalabiliyor. Burada bir kişi bile sesini çıkarsa bu aynı sürü psikolojisinde olduğu gibi diğerlerini etkileyecek ve seslerini çıkarmalarını sağlayacak. Böylece şiddet uygulayan kişinin de cesareti kırılacak. Nasıl olsa bana kimse engel olamaz düşüncesiyle rahat hareket edemeyecek.

Bilge TANRIVERDİ: Bir kadın olarak bu kadar çok olayın yaşandığı, neredeyse her gün haberlere konu olan bu durum karşısında kendinizi korunmasız hissediyor musunuz ya da sokağa çıktığınız zaman başınıza bir şey gelir endişesi yaşıyor musunuz?

Melike BAL: Her an başıma bir şey gelir endişesiyle yaşamıyorum ama belli bir saatten sonra ıssız bir yolda yürümek zorunda kalırsam ya da arkamdan birinin geldiğini hissediyorsam evet bunlar beni rahatsız ediyor. Neden ben sokakta yürürken böyle hissetmek zorundayım ki? En az erkekler ka-

dar ben de rahat yürüyebilmeliyim. Toplu taşıma kullanırken kendime özel alan oluşturabilmek sırt çantası taşımak zorunda olmamalıyım.

Bir kadın gözünden de kadınların bunları yaşadığını bilmek çok kötü. Benim de etrafımda maalesef böyle bir sürü kadın var. Sırf tutunacak bir dalı olmadığı için belki sokakta görse yüzüne bakmayacağı adamlara hayatı boyunca katlanmak zorunda kalıyorlar. Kimisi bunu çocukları için yapıyor kimisi de toplumsal gelenekçilikten kaynaklı bunu yapıyor. Biz de şöyle bir anlayış vardır ya gelinliğin çıktığı bu eve ancak kefeninle geri dönebilirsin diye. Bu anlayış karşısında kadınlar tutunacak hiçbir şeylerinin olmadığını hissediyor ve hayatta tek başına nasıl kalınır bilmiyorlar. Şiddet uygulayan kişiler de zaten bu çaresizliği kullanıyorlar. Biz bu anlayışı da değiştirmeye çalışıyoruz. O yüzden de şiddet uygulayan erkeklere odaklanmak yerine şiddete maruz kalan kadınlara odaklanmayı seçtik. Onlarda bir davranış değişimi yaratmaya çalışıyoruz.

Cem HASPOLAT: Özellikle Anadolu'da kadınlar kocamdır yapar deyip bu tarz şeyleri sineye çekiyorlar ya da oğullarını yetiştirirken erkektir yapar diyorlar. Bu psikoloji ile büyüyen erkek kendinde her şeyi hak görebiliyor ya da bu anlayışla büyütülmüş bir kadın şiddete maruz kalınca sessiz kalmayı seçebiliyor. Kadınları şu noktadan da yakalamaya çalışıyoruz kendi oğlunuzu da öyle bir yetiştirin ki onlar da yarın öbür gün başka birine şiddet uygulamasın, evet erkek olarak istediğimi yaparım demesin.

Bilge TANRIVERDİ: Proje kapsamında kaç kişiye ulaşabildiniz?

Melike BAL: Facebook'tan 576000, Instagram üzerinden 323000, Twitter üzerinden 230000 ve web sitemizden de 75 ilden toplam 7000 kişiye ulaştık. Büyük ihtimalle bundan daha fazla kişiye ulaşmışızdır ancak şu an elimizde olan sayılar bunlar.

Bilge TANRIVERDİ: Proje için yaptığınız araştırmalar esnasında nefret söylemine maruz kalmış kadınların tepkileri nasıldı? Başlarından geçen olayları anlatmak istemeyenler oldu mu?

Melike BAL: Hikaye toplarken sıkıntı yaşadığımız zamanlar oldu. İsimleri yayınlamadan hikayeleri paylaşmamıza rağmen anlatmak istemeyenler oldu. Böyle bir olay yaşayıp da bize destek olan ve evet ben böyle bir şey yaşadım, herkes de anlatsın ki saklı kalmasın diye anlatmak isteyenler de çok oldu.

Daha önceden şöyle bir algı vardı taciz ya da tecavüz olayları yaşandığı zaman televizyonda ya da gazetede yayınlanan haberlerde kadının yüzü buzlanırdı. Şimdi ise bu algı birazcık değişti ve bunu yapan kişinin yüzü buzlanıyor artık. Çünkü yüz kızartıcı suç işleyen o. İnsanlarda da böyle bir değişim var artık.

Bilge TANRIVERDİ: Kurmuş olduğunuz internet sitesinden size başvurular oldu mu?

Melike BAL: Evet başvurular geldi. Yönlendirmelerimiz kişinin hikayesine göre değişmekte. Hukuksal bir desteğe ihtiyacı olan ancak parası olmadığı için nasıl yapacağını bilmeyenleri barolara yönlendirdik. Bazen bizim de tam bilemediğimiz noktalar oldu. Bunları da gerekli yerleri arayarak ne yapabiliriz nereye yönlendirebiliriz diye öğrenip tekrar geri dönüşler yaptık.

Cem HASPOLAT: Mutlaka yapılması gereken şeyler var ve bunları da özellikle tembihliyoruz. Mesela herhangi kayıtlı bir mesaj, bir arama kaydı var ise onları kesinlikle silmeyin, bunları görmek istemiyor olabilirsiniz, gözümün önünden gitsin diye siliyor olabilirsiniz bunu yapmayın. Çünkü yasalara binaen bunlar çok ciddi deliller. Siz bu delilleri kullanarak bu olayı bir sonuca vardırabilirsiniz. Bu tarz çok elzem durumları da kendilerini özellikle iletiyoruz.

Melike BAL: Bazen yolda yürürken tacize uğramış ama bunu kanıtlayabilecek herhangi bir delili olmayanlar olabiliyor, onlar da ben böyle bir olay yaşadım diye anlatmalı. Bu tarz beyanlar bile çok güçlü bir delil aslında.

Bilge TANRIVERDİ: Proje kapsamında '100 Gönüllü Eczacı Aranıyor' sloganıyla eczacılara ulaşmak amacıyla yola çıktınız. Eczacılara ulaşmak istemenizdeki amaç neydi?

Cem HASPOLAT: Özellikle Anadolu'da esnaf dükkanları, mahallenin tanış olduğu, gidip konuşabileceği yerler. Yaşanmış hikayelerden de gördüğümüz insanların ilk gittikleri yerler eczaneler. Kimi zaman bir arkadaşımın başına geldi diyerek başlarına gelenleri anlatmak için kimi zaman da şiddete maruz kaldıklarında pansuman için dahi eczaneye gidiyorlar.

Bu noktada şiddete maruz kalan kadınların kısaca ilk adımda ne yapmaları gerektiği ve web sitemizin adresinin yazılı olduğu broşürlerimizi eczanelere dağıtım dedik. Eczacılarımız böyle kişilerle karşılaştıklarında bu broşürleri onlara versinler. Bu konuyu konuşmak istemeyenler olduğunda da en azından onların poşetlerine bu broşürleri koysunlar ki eve gidene kadar göz atmalarını sağlasınlar.

Özellikle Anadolu'da insanların gözünde eczanelerin her zaman olumlu bir yeri vardır. Şiddete maruz kalan kadınları doğru ve sağlıklı bir şekilde böyle yönlendirebileceğimizi düşündük.

Sonuçta eczaneler insanlara merhem oluyorlar. Hem herhangi bir sıkıntı ile karşılaşıldığında hem de hasta olunduğunda.

Eczacılar gün içerisinde yüzlerce insanlarla karşılaşıyorlar, yüzlerce olaya tanık oluyorlar. Gerek gözlemleri ile gerekse kendi tecrübeleri ile şiddete maruz kalmış kadınları diğer bireylerden ayırmayı daha doğru bir şekilde yapabiliyorlar. Bundan dolayı kadınlara daha doğru bir şekilde ulaşabileceğimizi de düşündük.

Bilge TANRIVERDİ: Projenin devamında neler yapmayı planlıyorsunuz?

Cem HASPOLAT: Türkiye'de Suriyeli kadınlar da çok fazla var. Bu kadınlar da çok fazla şiddete maruz kalabiliyorlar. Bazıları yasaları bırakın Türkçe bile bilmiyorlar. Bu tarz sebeplerden dolayı seslerini dahi çıkartmıyorlar. Projemiz sadece Türkiye'de şiddete maruz kalan Türk vatandaşları için değil bu ülkede yaşayan etki alanımızda olan şiddete maruz kalan tüm kadınlara yönelik. Suriyeli kadınlara yönelik olarak da çalışmalarımız var. Web sitemizde hem Türkçe hem de Arapça paylaşımlarımız var.

Sosyal medya hesaplarımızdan çeşitli yarışmalar da yapıyoruz. Bunlardan biri kız başına fotoğraf yarışması. Kullanıcılara dedik ki kız başına yapamazsın denilen şeylerin fotoğraflarını çekin ve bizimle paylaşın. Mesela kız başına iş makinası kullanamazsın deniliyorsa iş makinesi kullanırken fotoğrafını çek ve bize gönder. Böyle gelen fotoğraflardan en çok beğeni alan resmin sahibine de hediye çeki verdik. Böylece sosyal medya üzerinden de insanların dikkatini çekmeye çalıştık.

www.facebook.com/kizbasina06

www.instagram.com/kiz_basina

www.kizbasina.com

Doç. Dr. Ufuk KOCA-ÇALIŞKAN

Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi ABD ve Fitoterapi Prg. Öğretim Üyesi

1989 yılında Kayseri Lisesi mezuniyetinin ardından Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'ne girdi, 1993 yılında mezun olarak Farmakognozi Anabilim Dalı'na Araştırma Görevlisi olarak kabul edildi. 1995 Yılında Milli Eğitim Bursu ile Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenimi için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. Yüksek Lisans'ını Biyokimya alanında Washington State University'de, doktorasını ise Bitki Moleküler ve Hücre Biyolojisi alanında University of Florida'da tamamlayarak 2005 yılında Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'ne dönüş yaptı. Bitki Biyoteknolojisi laboratuvarı kurarak biyoteknoloji alanında çalışmalarına devam etti. 2011 yılında Farmakognozi ve Farmasötik Botanik alanında Doçentlik ünvanını aldı. 2017 yılında Hollanda'da katıldığı bir eğitimle Aromaterapi sertifikası aldı. Bu alanda dersler vermeye ve danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

Hazel Özben CANER

Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
5. Sınıf öğrencisi

13 Eylül 1994'de Kayseri'de doğdu. 2013 yılında girdiği Gazi Üniversitesi Eczacılık 5. Sınıf öğrencisi olan Caner, voleybol, tenis ve yüzme alanlarında lisanslı sporcudur. Tübitak proje yarışmaları ve çeşitli Eczacılık Kongrelerine aktif olarak katılmıştır. Günümüzde önemli bir konu olan aromaterapiye özel bir ilgi duymayan Can, Doç. Dr. Ufuk Koca Çalışkan ile bitirme ödevini de bu alan üzerinde yaptı.

Aromaterapi; Fiziksel ve Mental Sağlık için

Aromaterapi 6000 yılı aşkın süredir dünyada kullanılan bir metoddur. Mısırlılar özlerini çıkardıkları çiçekleri banyo sonrasında masaj için kullanarak aromaterapiye başlamışlardır. Çok sonraları Fransız kimyacı Rene Maurice Gattefosse ilk defa 1928'de 'Aromaterapi' terimini kullanmıştır.

Aromaterapi, bireyin fiziksel ve mental sağlığı için değişik esansiyel yağlar kullanılarak yapılan, vücudun dengesini sağlayan bir terapi türüdür. Bir çok koku tek başına veya karıştırılarak kullanılır. Aromaterapi iyileştirici bir tedavi olup; stresi azaltarak, uykuyu düzenleyerek ve kişiye enerji vererek etkisini gösterir. Bunların yanında cilt bakımında da kullanılmaktadır.

Meme Kanseri, dünya çapında yılda bir milyondan fazla yeni vakası olan ve kadınlarda en sık görülen tümördür (1). Dünya Sağlık Örgütü Uluslararası Kanseri Araştırma Ajansı (IARC) tarafından yayınlanan verilere göre tüm kanser vakalarının %25'ini meme kanserinin oluşturduğu belirtilmektedir. 5 yıllık meme kanseri prevalansı %36.3 olarak gösterilmektedir. Kadınlarda kansere bağlı ölümlerin %14.7'si meme tümörü nedeniyle oluşmaktadır (2). Sadece kadınsal özgüven için önemli organının olası kaybı değil fiziksel çekiciliğini kaybetme korkusu da yaşarlar. 1950'li yıllara kadar memenin ve bölgesel lenf düğümlerinin standardize rezeksiyonunun yapılmasına rağmen, günümüzde meme koruyucu operasyon tedavisi tercih edilmektedir. Son yıllarda çeşitli randomize çalışmalarla gösterilmiştir ki, meme kanserinde, meme koruyucu tedavi, erken dönemde yapılan mastektomi ile aynı sonuçlara sahiptir.

Meme kanseri olan kadınların radyasyon tedavisinde cildi hazırlamak için uçucu yağların kullanılması,

Meme kanserinin tedavisinde, tümörün cerrahi olarak çıkarılmasından sonra ve genellikle devamında alınan radyasyon tedavisi ile sıklıkla ortaya çıkan soru, radyasyona maruziyeti için cildin en iyi nasıl hazırlanabileceğidir.

Soğuk preslenmiş, uçucu yağlarla zenginleştirilmiş bitkisel yağlar sağlıklı ve fonksiyonel bir cilde kavuşmaya yardımcı olabilirler. Şöyleki, bitkisel yağlardaki farklı yağ asitleri ve uçucu yağlar hücre zarı için hayati yapı taşları olup, kaliteli yağlar, tüm epidermis katmanlarına, bazal membrana ve dermise nüfuz ederler. Doğal cilt bakımı; fizyolojik sistemi rahatsız etmemeyi, epidermisin bariyer fonksiyonunu korumayı

ve desteklemeyi amaçlamaktadır. Böylece cilt sağlıklı ve işlevsel kalır.

Meme koruyucu tedavide, iyonize radyasyon etkisi ile iltihaplı deri değişiklikleriyle radyo dermatit oluşabilmekte, 50Gray ın üzerindeki dozlarda ise eritem oluşumu sık görülmektedir. Akut radyasyon dermatit ise erken ortaya çıkan deri reaksiyonlarından biridir ve cilt kızarıklığından, nemli dökülmelere, hatta cildin nekroz ve ülserasyonlarına kadar değişiklikler gösterirler. Meme kanseri nedeniyle radyoterapi geçirmek zorunda kalan kadınlarda cilt reaksiyonları insidansı % 87-96 arasındadır.

Aixen-Provence onkologları meme kanseri olan toplam 20 kadında akut radyodermatite karşı önleyici olarak Niaouli-uçucu yağının, kullanılabilir olup olmadığını ve kadınlarda radyoterapide uyumlu mu? sorusunu araştırmışlardır. Bu çalışmada tüm kadınların radyasyon dozu 50Gray olup hepsi sırtüstü yatarken ışınlanmıştır. Denekler; radyasyon terapisi sırasında ve tedavinin tamamlanmasından 6 ay sonra düzenli olarak kontrol edilmiştir. Radyoterapinin tamamlanmasından sonra herkesin beklentisinden çok daha düşük olarak kadınların sadece %30'unda, ikinci dereceden deri reaksiyonu bulunmuştur. Eksudalı epidermis deneklerde %5 olarak tespit edilmiştir ki, radyoterapi gören kadınlarda normalde oluşum %15'tir. Kadınlar tarafından ağrı ve kaşıntı ılımlı olarak tarif edilmiştir.

Başka bir çalışmada Dr. Margo Halm (doktorali hemşire) ABD'de kendi araştırma ekibi ile 2014 yılında radyoterapi gören meme kanserli kadınlarda cilde

uçucu yağ karışımı etkisini RadiaPlex-jel standart tedavisi ile karşılaştırmalı olarak incelemiştir. RadiaPlex jel %0,2'lik Hyaluronik asit içerir ve ABD'nin olağan bakım ürünüdür. Klinik çalışmalar, RadiaPlex jel uygulamasının hastaların %95'inde nemli epitheliolizisi önlediğini göstermektedir.

Halm ve ark. ise altı haftalık radyasyon tedavisine taabi tutulan meme kanserli kadınlarda, standart tedavi (RadiaPlex-jel) ile yağ karışımının cilt reaksiyonunun derecesinde, ağrı şiddeti ve yaşam kalitesinde önemli bir fark olup olmadığı sorusunu araştırmışlardır. Kullanılan yağlar; Niaouli yağı (Melaleuca viridiflora), Lavanta yağı (Lavandula angustifolia), Aloe vera, Yalancı iğde (Hippophae rhamnoides). Karışım olarak ise; %2.5'luk Ölmez otu (Helichrysum italicum), %5'lik Hint tutsüsü (Boswellia carteri), %5'lik Lavanta (Lavandula angustifolia), %5'lik Sardunya (Pelargonium xasperum) oluşmuştur. Uçucu yağ karışımı içine ek; %32.5 Jojoba, %30 Aloe vera, %10 Tamanu, %10 Çuhaçiçeği ilave edilmiştir. Her iki ürün (uçucu yağ karışımı ve Plex jel) topikal olarak günde üç kez radyasyon tedavisi esnasında ve radyasyon tedavisinin tamamlanmasından sonra bir ay süre ile muamele edilmiştir. Haftalık cilt değerlendirmeleri alınmıştır. Cilt reaksiyonları akut deri reaksiyonları için Gradein dağıtımına, ağrılar ise görsel analog skalası ile değerlendirilmiştir. Uçucu bitki yağı karışımının etkinliği ile RadiaPlex jel etkinliğinin derecesi aynı hesaplanmıştır.

Niaouli uçucu yağı radyo dermatit yoğunluğunu azaltır ve radyoterapi esnasında yaşam kalitesini artırır. Yumuşatıcı, cilt koruyucu, deri metabolizmasını

uyarıcı, dolaşımı iyileştirici, hücre yenileyici ve analjezik olarak tanımlanmaktadır.

Aloe vera nemlendirir ve cildin kendi kendini iyileştirme güçlerini harekete geçirir. Buna ek olarak harika soğutur ve ısıma altında eğer ısı dokuya intikal ederse ferahlatıcıdır.

Yalancı iğde yağı cildi yanıklardan korur; güçlü bir yenileyiciliğe sahiptir. Doymamış yağ asitlerinin yüksek miktarıyla ve flavonoidlerle güçlü bir iyileştirici etkisi vardır.

Lavanta yağı ise güçlü bir yatıştırıcı, hücre yenileyici ve analjeziktir. Meme kanseri olan kadınlarda radyoterapi için cilt hazırlığında hoş bir yan etki temsil eder, çünkü ışınlama alanında hep ameliyat dikişi yer almaktadır ve bu suretle de kapsamlı hizmet alır. Hakiki lavanta bileşenlerinin birçok nörotransmitter özellikle serotonin üzerinde hafif bir düzenleyici etkisi vardır. Bu nedenle, akut ve kronik ağrıların yanı sıra anksiyete ve duygudurum bozuklukları için de yararlıdır.

Farklı uçucu yağların kullanılması tavsiye ediliyor. Bunlar: Kajepüt yağı (*Melaleuca cajuputi*), Elmi yağı (*Canarium luzonicum*), Ölmezçiçek otu yağı (*Hypericum italicum*), Papatya yağı (*Matricaria recutita*), Lavanta yağı (*Lavandula angustifolia*), Okyanus mersini yağı (*Leptospermum scoparium*), Niaouli yağı (*Melaleuca viridiflora*), Isparta gülü yağı

(*Rosa damascena* veya *Rosa centifolia*), Sardunya yağı (*Pelargonium x asperum*), Civanperçemi yağı (*Achillea millefolium*), Kekik yağı (*Thymus vulgaris*) ve Hint tütsüsü yağı (*Boswellia Carteri*).

Taşıyıcı yağlar önerilerinde de farklılıklar vardır. Brunswick ve Werner:

Sarı kantaron (*Hypericum perforatum*), Kenevir yağı (*Cannabis sativa*) ve Yalancı iğde yağı (*Hippophae rhamnoides*) den oluşan bir karışımı tavsiye ediyorlar.

Wabner ve Beier: Kayısı çekirdeği yağı (*Prunus armeniaca*) ya da Kuşburnu yağı (*Rosa Mosqueta*) savunurken, bundan başka tariflerde Jojoba (*Simmondsia chinensis*), Çuha çiçeği yağı (*Oeno-Thera biennis*) ve nar çekirdeği yağı (*Punica granatum*) bahsedilmektedir.

Buckle, Price L ve Price S: Niaouliyi seyreltilmeden günde üç kez ışınlanmış cilt alanına uygulamayı, ışın tedavisi sırasında Nioli ve kuşburnu yağının %50'lik karışımını, her durumda tedavi seansından hemen önce ve sonra uygulanmasını tavsiye ediyorlar. Ayrıca Brunswick ve Werne, Niaouli ve Lavanta yağının seyreltilmemiş bir uygulamasını tavsiye ediyorlar ki, her ışınlama seansından sonra uygulanmalıdır.

Özetle belirtmek gerekir ki, farklı uçucu yağların dermal radyasyon hasarında koruyucu etkisi olup önerilen aroma uygulamaları; uçucu yağların bileşimi ve dozajı, taşıyıcı seçimi, uygulama formu yanı sıra geçerlilik tarihi ile ilgili olarak, farklılıklar göstermektedir.

Gisela Blaser'in formülasyonu;

95ml Aloe-Vera-Mazerat (başlangıç maddesi; kano-la yağı)
1ml Deniz topalak yağı,
2ml %100'lük Niaouli (*M. viridiflora*) ve
2ml %100'lük Lavanta yağından (*L. angustifolia*) oluşur.

Gisela Blaser, yağ karışımı için zeytinyağı ve sarı kantaron yağı kullanmayı önermez. Her bir yağ bir ısı veya sıcaklık kalitesine sahiptir. Zeytinyağı ısıdır ve bu nedenle, radyoterapi esnasında hastalar için uygun değildir. Gisela Blaser yağ karışımı radyasyon tedavisinin başlamasından bir hafta önce, günde iki kez büyük alanlı olarak, ışınlanacak vücut yüzeyine uygulanması ve yavaşça ovalanması önerilir. Radyasyon tedavisi sırasında ise yağ; ama bilhassa serbest deriye, çepre çevre hergün hem her ışınlama seansından sonra hem de aynı gün akşam uygulanmalı fakat işaretlemler ve folyolar üzerine uygulanmamalıdır.

Takip eden gözlemsel çalışma için bakım yağı tarifi Blaser'den alınmıştır.

99 ml Aloe vera yağı (Aloevera-Maserati, Canola), 1.5 ml Niaouli yağı (Melaleuca viridiflora) %100'lük, 1.5 ml Lavanta yağı (Lavandula angustifolia) %100'lük, 1 ml Deniz topalak yağı.

Yağın ana bileşeni 1,8-sineoldür ki, ona karakteristik, hafif tıbbi özellik, okaliptüsü andıran koku verir.

İsviçre Kanton Hastanesine bağlı Göğüs Kanseri Merkezinde, uçucu yağ karışımı hazırlanarak, 3 hastada uygulanmış ve iyi bir tolerans belgelenmiştir. Bu gözlemsel çalışmanın yapıldığı Lucerne Kanton Hastanesinde meme kanserine yakalanmış kadınlar disiplinler arası özel bir ekip tarafından bakılmakta, 'Meme bakımı ile ilgili hemşire' (The Breast Care Nurse) hastalara tanı ve tedavinin stresli döneminde olduğu gibi tedavi sonrasında da danışman olarak hizmet sunmaktadır. Birçok kadın, göğüslerindeki cilt ve yara izleri bakımının sağlanması hususunda endişelerini dile getirmektedirler.

Eylül 2015'ten Şubat 2016'ya kadar olan dönemde gözetim için uygun kadınlar, tümörün cerrahi olarak çıkarılması sonrası; Meme Bakımı Hemşiresi bakım uzmanı tarafından konuşulmuştur. Cilt bakım yağı primer yara iyileşmesi tamamlanmasından radyoterapi başlangıcına kadar olan dönemde uygulanmıştır.

Kadınlardan radyoterapi başlangıcından 14 gün önce yağ karışımı, günde iki kez, vücut üzerinde ışınlanacak olan alana, dikkatle uygulandı ve yavaşça yağlamaları istendi. Kadınlar cilt bakımlarını radyoterapiden üç gün önce yapmaları için bilgilendirildi. Uygulama sırasında gözlemler ve cilt şikâyetleri, yazılı olarak bir günlük uygulama kitapçığında kadınlar tarafından yapıldı.

Her üç kadında da; bakım yağının çok iyi tolere edildiği gözlemlenmiştir. Kadınlar cilt bakımını hoş ve yatıştırıcı olarak tariflemişlerdir. Hepsi müdahaleyi; sürekli, talimatlara göre uygulamış ve radyoterapi başlamadan 3 gün önce bırakmıştır. Yara, cilt bakımından kısa bir süre sonra pürüzsüz, düz, yumuşak bir hal almıştır. Ayrıca ayrı toplam 50Gy doz almalarına rağmen ve mevcut literatüre göre eritem riski çok yaygın olduğu halde, üç kadının hiçbirinde radyasyon tedavisi ile deride anlamlı bir iritasyon oluşmamıştır. Günlük yaşamda her üç kadın akut deri reaksiyonları ile kısıtlanmış olarak hissetmemişlerdir.

Mükemmel bir uyumluluk, geleneksel meme kanseri tedavisi çerçevesinde, aromaterapi tedavisinin anlamını, cilt bakımında önemli bir tamamlayıcı tedavi olabileceğini vurgulamıştır.

Referans

1. Bühlmann, C. L. (2016). Anwendung von ätherischen Ölen zur Vorbereitung der Haut auf die Strahlentherapie bei Frauen mit Brustkrebs. Schweizerische Zeitschrift für Ganzheitsmedizin/Swiss Journal of Integrative Medicine, 28(6), 348-363.

2. International Agency for Research on Cancer. Globocan 2012: Estimated Cancer Incidence, Mortality and Prevalence Worldwide in 2012.

Erişim Tarihi: 07.11.2017 http://globocan.iarc.fr/Pages/fact_sheets_population.aspx

Doç. Dr. İsmail Murat PALABIYIK

Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
Analitik Kimya Anabilim Dalı

1978 yılında İnebolu'da doğan Doç. Dr. İsmail Murat Palabiyik, 1999 yılında Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek lisansını 2003 yılında, doktorasını 2008 yılında Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Analitik Kimya Anabilim Dalı'nda tamamladı. Yaptığı doktora çalışmasıyla 2009 yılı Ankara Üniversitesi Tez Ödülü'ne layık görüldü. 2014 yılında doçent ünvanı aldı. Halen Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Analitik Kimya Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Bilimsel ilgi alanları dozaj formlarında ve biyolojik sıvılarda ilaç analizi, kemometri, yöntem optimizasyonu, nanopartikül sentezi, karakterizasyonu ve DNA-ilaç etkileşimleridir. Ulusal ve uluslararası dergilerde yayınlanmış 27 makalesi ve bu makalelere yapılan 241 atfı bulunmaktadır.

Ecz. Neslinaz VURAL

Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
Analitik Kimya Anabilim Dalı

1993 yılında Giresun'da doğan Neslihan Vural, ilköğretim ve lise eğitimini Giresun'da tamamladı. 2017 yılında Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun olduktan sonra aynı yıl Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Analitik Kimya Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine başladı. Halen doktora eğitimine devam etmektedir.

Kimyasal ve Biyolojik Sensörlerin Hazırlanmasında Altın Nanopartiküllerin Kullanılması

Altın, eski çağlardan beri hem ticari alanda hem de bilimsel araştırmalarda en çok kullanılan metallerden birisi olmuştur. Çeşitli yöntemler ile sentezlenen farklı şekillerdeki altın nanopartiküller, stabil olmaları, yüksek yüzey enerjisine, biyouyumluluğa ve düşük toksisiteye sahip olmaları ve basit şekilde sentezlenebilmelerinden dolayı gelişen nanobilim ve nanoteknoloji uygulamalarında önemli bir yere sahiptirler.

Sensörler, fiziksel ve kimyasal değişikliklere karşı ölçülebilir yanıt üreten cihazlardır. Yüksek duyarlılığa sahip olmaları, hızlı yanıt sistemleri ve düşük bütçelerle imal edilebilmeleri dolayısıyla biyoloji, tıp ve eczacılık başta olmak üzere kimyasal ve biyolojik ajanların saptanması biyomedikal, adli tıp, çevre bilimleri ve anti-biyoterörizm uygulamaları gibi geniş bir uygulama yelpazesine sahiptirler. Biyosensörler, yapılarında bir biyolojik algılama materyali ve bir sinyal çevirici içerirler. Bu şekilde, hücreler, enzimler, nükleik asitler, antikolar gibi materyaller analizi hedeflenen maddelerin nitel ve nicel tayinleri için kullanılabilirler. Yeni geliştirilecek biyosensörlerin yüksek duyarlılığa, geniş bir kullanım alanına ve yüksek sinyal çevirici özelliğine sahip olmaları istenmektedir. Bu amaç için nanomateriyaller, özellikle sensör elemanlarının boyutlarının küçültülmesinden dolayı ve duyarlılığı artırımlarından dolayı kimyasal ve biyolojik sensörlerin hazırlanmasında ve biyonanoteknolojide önemli bir kullanım aracı haline gelmişlerdir. Metal nanopartikülleri, oksit nanopartikülleri, yarı iletken nanopartiküller ve nano boyuta sahip diğer iletken polimerler gibi pek çok nanopartikül günümüzde biyosensör olarak kullanılmaktadır.

Altın nanopartiküller (AuNPs), kimyasal ve biyolojik sensörlerin üretilmesi için yukarı da belirtilen özelliklerine ek olarak oldukça iyi optoelektronik özelliğe sahiptirler ve küçük analitlerin ve biyolojik hedeflerin seçici olarak bağlanması ve tayinleri için çok çeşitli organik veya biyolojik ligandlara uygun bir platform sunar ve yüksek biyouyumluluk gösterirler. AuNP'lerin bu özelliklerinin her biri, son yıllarda yapılan çalışmalarda bu metalin başka metal iyonlarının, küçük moleküllerin, proteinlerin, nükleik asitlerin ve kanser hücrelerinin tespitinde hızlı ve etkin bir rol oynamasını sağlamıştır.

Literatürde altın nanopartiküllerinin horseradish peroksidaz, mikropereksohidaz, tirozinaz, insan serum albümini ve oligonükleotidlere tutturulmasıyla oluşturulmuş biyosensörlerin olduğu görülmektedir. Kang ve arkadaşları 5'fosfat sonuna sahip oligonükleotid problemlerinin tiyollerle modifiye edilmesi sonucunda bir

altın nanopartikül sensörü geliştirmişlerdir. Bu geliştirilen sensör yardımıyla DNA'nın hibridizasyon miktarı artırılmıştır.

AuNP'lerin biyomoleküllerin tespiti için antikolar veya oligonükleotidler gibi biyolojik moleküller ile kolaylıkla birleştirilmesi özellikle kanser hastalıklarında hastalığın teşhisi için önemlidir. AuNP'ler biyo-barkod testlerinde de kullanılabilirler. Bu tarz testler, proteinlerin ve nükleik asitlerin tayini için çok duyarlı bir yöntemdir.

AuNP'ler ile terapötik ajanların hücrelere taşınması, tedavide kullanılan bir yöntemdir. AuNP tedavi edici sistemler, pasif veya aktif hedefleme mekanizmaları yoluyla hücrelere verilebilir. Cheng ve arkadaşları ftalosiyanini bir epidermal bütücü faktör hedefli altın nanopartiküle tutturarak tedavi edilecek dokuya yönlendirdiklerinde bu konjugatın etkin maddeyi hızla saldırdığını ve birkaç saat içinde tümörlere derinden nüfuz ettiğini gösterilmişlerdir.

Altın nanopartiküller kendi başlarına da tedavide kullanılabilirler. Tkachenko ve arkadaşları virüs büyümesini inhibe etmek için altın nanopartikülleri kullanmışlardır. Saha ve arkadaşları multipl miyelomun tedavisi için AuNP kullanmışlardır.

Görüldüğü gibi klinik önemi olan çok sayıda AuNP tabanlı sensör sistemi bulunmaktadır. AuNP'lerin, avantajları sayesinde, gelecekte gerek teşhis gerekse tedavi alanında devrim yaratmaya devam edecek olan sensör sistemlerinde kullanımlarında hızlı ve büyük oranda bir artışa yol açacağı öngörülmektedir.

Bu çalışma 2016 – 2017 yılı Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Araştırma Projesi olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- CHENG Y, MEYERS JD, AGNES RS, DOANE TL, KENNEY ME, BROOME AM, BURDA C, BASILION JP, *Addressing brain tumors with targeted gold nanoparticles: a new gold standard for hydrophobic drug delivery?*, *Small*, 7(16): 2301-6 (2011)
- DANIEL MC, ASTRUC D, *Gold nanoparticles: assembly, supramolecular chemistry, quantum-size-related properties, and applications toward biology, catalysis, and nanotechnology*, *Chemical*

Reviews, 104(1): 293-346 (2004)

- ENDO T, KERMAN K, NAGATANI N, TAKAMURA Y, TAMIYA E, *Label-free detection of peptide nucleic acid-DNA hybridization using localized surface plasmon resonance based optical biosensor*, *Analytical Chemistry*, 77(21): 6976-6984 (2005)
- LI Y, SCHLUESENER HJ, XU S, *Gold nanoparticle-based biosensors*, *Gold Bulletin*, 43(1): 29-41 (2010)
- MERKOCI A, *Nanoparticles-based strategies for DNA, protein and cell sensors*, *Biosensors & Bioelectronics*, 26(4): 1164-1177 (2010)
- QUESADA-GONZALEZ D, MERKOCI A, *Nanoparticle-based lateral flow biosensors*, *Biosensors & Bioelectronics*, 73: 47-63 (2015)
- SAHA S, XUNHAO X, CHAKRABORTY PK, SHAMEER K, ARVIZO RR, KUDGUS RA, DWIVEDI SKD, HOSSEN N, GILLIES EM, ROBERTSON JD, DUDLEY JT, URRUTIA R, POSTIER RG, BHATTACHARYA R, MUKHERJEE P, *Gold Nanoparticle Reprograms Pancreatic Tumor Microenvironment and Inhibits Tumor Growth*, *ACS Nano*, 10 (12), 10636–10651 (2016)
- TKACHENKO AG, XIE H, COLEMAN D, GLOMM W, RYAN J, ANDERSON MF, FRANZEN S, FELDHEIM DL, *Multifunctional Gold Nanoparticle-Peptide Complexes for Nuclear Targeting*, *Journal of American Chemical Society*, 125 (16), 4700–4701 (2003)
- XIA F, ZUO X, YANG R, XIAO Y, KANG D, VALLEE-BÉLISLE A, GONG X, YUEN JD, HSU BB, HEEGER AJ, PLAXCO KW, *Colorimetric detection of DNA, small molecules, proteins, and ions using unmodified gold nanoparticles and conjugated polyelectrolytes*, *Proceedings of the National Academy of Sciences of The United States of America*, 107(24):10837–10841 (2010)
- ZHANG H, SHE Z, SU H, KERMAN K, KRAATZ HB, *Effects of bipyramidal gold nanoparticles and gold nanorods on the detection of immunoglobulins*, *Analyst*, 141(21): 6080-6086 (2016)

Nallıhan / Gökkuşığı Tepeleri

Yolların tam ortasında denir ya,

Nallıhan tastamam öyle. Doğudan Beypazarı, batıdan Sarıcakaya, güneyden Eskişehir ve Mihalicçık, kuzeybatıdan Göynük, kuzeyden Mudurnu, Seben gibi yerleşimlerle çevrili. Ancak bunu demek yetmiyor, Nallıhan'ın dört bir yanı dağlarla çevrili. Batıda Andız, doğuda Kara Geriş, kuzeyde Sarıçalı, güneyde Sündiken dağları yerleşimi çepeçevre kuşatıyor. Bu dağları ve yükseltileri bölen dik vadiler, pek çok yerde görene bir kanyon duygusu yaşatacak denli yaban yaşamını korumuş. Bu coğrafi dokuyu yaratan üç akarsudan söz etmeden geçemeyiz: Pınarbaşı, Nallı Çayı ve Sofulu.

Tarihte Gordium, Julipolis, Basileon, Naallu gibi adlarla bilinmiş olan Ankara'nın ilçesi Nallıhan bugünkü adını, yakınından geçen Nallı Suyu ve Osmanlı vezirlerinden Nasuh Paşa'nın yaptırdığı Kocahan'ın birleştirilmesinden alıyor. Anadolu gibi hareketi, göçü eksik olmayan bir coğrafyada, göçü ziyadesiyle yaşamış Nallıhan. Bu bir bakıma üzücü; ancak üzerinde pek az durulan bir olguya da bakmamızı sağlıyor. Doğa üzerindeki insan faaliyetleri azaldığı için, bu bölgelerdeki doğal yapı kendiliğinden korunmuş ve hatta gelişmiş. Bu nedenle ilçe, etrafında turizm bakımından yıldızı parlayan kimi yerleşimlerden doğal değerlerin korunması bağlamında olumlu yönde ayrılmış bir örneği tanımaya da olanak veriyor. Nallıhan, tarihi İpek Yolu üzerinde. İpek Yolu'nun izlerini günümüzde hâlâ devam eden ipek üretimi ve ürünleri ile yaşatmaya devam ediyor. Davutoğlan Kuş Cenneti, zengin yaban hayatı, eşsiz coğrafik oluşumlar ve şelaleler Nallıhan'ın mutlaka görülmesi gereken yerleri arasında ilk sırayı alıyor.

Ancak biz önce buraları mekân tutmuş kimi canlılarla tanışmalıyız derim:

Davutoğlu Kuş Cenneti, Türkiye'nin önemli sulak alanlarından biri, yılın her döneminde çok sayıda kuş türüne ev sahipliği yapıyor. Günümüze değin 200'ün üzerinde kuş türünün kaydedildiği alanda, özellikle su kuşları kendilerini temsiliyet hususunda ön plana çıkarıyor. İlkbahar ve sonbahar göç dönemlerinde on binlerce kuş türü sulak alan ve çevresinde beslenme ve dinlenme imkânı buluyor Nallıhan'da. Kış aylarında kuzeyden kışlamak için gelen ördek ve kaz türlerinin yanı sıra kara inat varlığıyla, beyazıyla kuğular ve büyük akbalıkçılar kuş cennetinin önemli değerleri arasında.

İlgi çekmek ve varlığını ortaya koymak hususunda gökkuşağı tepelerinin rakiplerinin olduğu aşikâr. İlkbahar ve yaz aylarıyla birlikte, yeryüzünün ve gökkuşağı tepelerinin beyaz örtüsünden sıyrılıp renklenmeye başlamasıyla, harikalar kumpanyanızın kuş cennetinde gözlenen kuş türleri de renklenmeye başlıyor. Sahra altında kışı geçirip Türkiye'ye kadar gelen gökkuzgunlar, Nallıhan'daki renk cümbüşünde geri kalmak istemiyor. Gökkuzgunun renklerine baktığımızda gökkuşağı tepelerinin suretini görmek olası.

Davutoğlu Kuş Cenneti, su kuşlarının yanında birçok yırtıcı kuş türüne de ev sahipliği yapıyor. Sulak alan çevresindeki gökkuşağı tepeleri bu kuşlar için uygun yuvalama alanı anlamına geliyor. Bunlar arasında en büyük baykuş türlerinden biri olan puhu, bozkırın özel şahini olan kızıl şahin, kara çaylak, yırtıcı kuşlar ailesi içinde yer almasa da zekâsıyla yeryüzündeki hemen her aileye dahil olabilecek, filmlere ve mitlere konu olmuş kuzgun ön plana çıkıyor.

Nallıhan çevresindeki tepeler, Türkiye'de kara, kızıl, sakallı ve küçük akbaba olmak üzere dört türle temsil edilen akbaba ailesinin kemiklerle beslenmeye odaklanmış üyesi sakallı akbaba için önemli bir yaşam alanı. Nallıhan tepelerinin dikleştiği ve içinde küçük oyuklar barındıran bölümlerinde yuvasını yapan sakallı akbabalar, diyetleri açısından son derece özgün ve önemli kuş türleridir. Akbabalar doğada, sıklıkla kuzgunların hareketlerini takip ederek bir leş buldukları zaman, leşin başına öncelikle kara akbaba gelir. Diğer türlere göre deriyi açmak ve parçalamak

konusunda daha becerikli olan kara akbabadan sonra kızıl ak-baba tüysüz ve uzun boynuyla iç organlar için sırayı devralır. Küçük akbaba onlara nazaran daha küçük olduğundan sıklıkla etrafa sıçrayan ya da kemiklerde kalan küçük parçalarla beslenir. Nihayet sıra sakallı akbabaya gelmiştir. Kemikleri yemek konusunda özelleşmiş sindirim sistemi ve davranışları ile sakallı akbaba, leşten geriye kalan kemikleri de ortamdaki uzaklaştırarak bizler için hastalık kaynağı olabilecek leşin doğaya dönüşümünü tamamlar. Nallıhan ve çevresindeki tepelerde bu akbaba türlerinden sakallı ve küçük akbaba türleri ürer.

Küçük akbaba, nesli küresel ölçekte tehlike altında olan kuş türlerinden birisidir. Tarımda kullanılan zehirli ilaçlar ve yaşam alanlarının hızlı bir biçimde şehirleşmesi, bu türün tehdit altında olmasındaki temel sebepler arasında. Beypazarı ve Nallıhan çevresindeki tepelerde yuvalayan küçük akbabalar, Nallıhan gökkuşağı tepelerinde ve çevresinde şahsi kumpanyanızı renklendirecek türler arasında yer alıyor.

Nallıhan ve çevresindeki köylerin büyük şehirlere ve Beypazarı gibi turizm cazibe merkezlerine göç vermesi, yaban hayvanlarının varlığı açısından bir avantaj oluşturmuş. Günümüzde Anadolu'da yoğun av baskısı ve doğal alan kaybı nedeniyle birçok yerde yok olmuş olan kızıl geyik, yaban keçisi, yaban koyunu gibi birçok memeli hayvan Nallıhan çevresinde varlıklarını sürdürüyor.

Memeli türleri arasında yaban koyunu küresel ölçekte tehlide açık olarak tanımlanmakta. Türkiye'de yaşamakta olan yerel ismiyle Ceren, Anadolu yaban koyunu (*Ovis ammon aries*), tüm dünyada sadece Anadolu'da bulunuyor. 1800'lü yıllarda yaşam alanları Ankara, Eskişehir, Afyon ve Konya olan tür, yoğun av baskısı nedeniyle 1960'lı yıllarda 50 bireyin altına düşmüş ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmış. 1966 yılında koruma altına alınan Anadolu cerenleri, günümüzde 2 binin üzerinde bireyle bozkırlarda dolaşıyor. Nallıhan 1800'lü yıllara değin bu canlıya yaşam alanı oluştururken, bölgede alttürün soyu tükenmişti. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Nallıhan ve çevresine 2004 yılında yaban koyunlarını yeniden yerleştirdi. Günümüzde bölgenin doğasına adapte olan bireyler, yeniden gökkuşağı tepelerinde yavrularıyla özgürce dolaşıyor.

Nallıhan... Başrolünde renklerin, rüzgârın ve suyun yer aldığı bu harikalar kumpanyasında, ilk olarak rengârenk tepeleriyle karşılar sizleri. En bilinen örneklerini Çin'deki, Peru'daki Gökkuşağı Dağları'ndan anımsayabileceğimiz bu evren harikası kesitlere ben de "Gökkuşağı Tepeleri" diyeceğim. Yeryüzünün güzelliğini ifade etme açısından fazlaca cömert davrandığı bu tepeler, çeşitli jeolojik dönemler ve kayaçların ihtiva ettiği minerallerin tezahürü. Uzmanlar Nallıhan tepelerindeki özellikle sarı ve yeşil tonlarının Jura devrine, (mezozoik zamanın Trias'tan sonra gelen, yani ikinci dönemi. 205,1 milyon yıl önce ve 142 milyon yıl önce arası) ait kayaçlar olduğunu ortaya çıkarmış.

Aslında Anadolu'nun bu bölgesinin jeolojik olarak sürprizler barındırdığı,

Beypazarı ve çevresindeki balıksırtı kayaç oluşumları ve gözleri alan jipsli beyaz toprak yapısıyla kendini belli eder.

Harikalar kumpanyasına Beypazarı'ndan giriş yapan, Nallıhan'ın gökkuşağı tepeleriyle kumpanyanın parçası olur demek abartı sayılmamalı. Bu tepeler, yaş almış insanların yüzündeki çizgilerin deneyimlerin, acıların, sevinçlerin nihayetinde ortaya çıkması gibi yeryüzü deneyimlerinin gün ışığıyla buluştuğu çok özel oluşumlardır. Yılları sırtına yük etmiş bir dedenin yüzünde, tenindeki çizgilerde ne görüyorsanız, derinlerinden gelen ateşi dizginleyememiş Nallıhan tepelerinde de volkanların kavurduğu toprağın kül renginde bu ermişliği görebilir, saatlerce başında öylece kalabilirsiniz.

Sonra birden bulutların arasından kendine yol bulabilmiş bir ışık huzmesi, aynı tepenin sadece birkaç kulaç üstünü görünür kılar. Zuhur eden kırmızının, turuncunun bin bir tonu, az evvel yüreğinizi dağlayan acıyı, içinizi karartan kül rengini hiç görmemişçesine içinize umut ve sıcaklık doldurur. Yüz aynı yüzdür oysa. Gözlerin çevresindeki gölgelerin anlattığı başka iken, sıcacık gülümsemeyle arz-ı endam eden o gamzeler, Nallıhan'ın gökkuşağı tepelerindeki kırmızı renktir işte. Isır içinizi. Bir de yeşiller, sarılar ve maviler vardır. Umut verir, içini coşkuyla doldurur insanın.

Nallıhan'ın diğer önemli aktörü rüzgârdır. Yaz kış ayırt etmeksizin heykeltıraş misali şekil verir yeryüzüne. Zamanın kendi gibi görünmez olan sadık hizmetçisi rüzgâr, sahibinin kendini gösterme ve var etmesine aracılık eder. Nallıhan'ın teninde derin izler, yarıklar açar. Gördüğünüz her katman, her iz zamanda yeryüzünün yaşamış olduğu bir tanıklığı ve elbette yeryüzünün yaşını gösterir bize. Tıpkı ağaçların gövde halkaları gibi... Baktığınız bir katmanın zamanda nelere tanıklık ettiğini bilmek ise heyecan verir insana. Ortalama 70 sene ömrümüzle anlata anlata bitiremediğimiz deneyimlerimizi düşündüğümüzde,

Nallıhan tepelerinde her katmanın zamanda yolculuk yaptıran eski moda bir zaman makinesi olduğu gerçeği karşımıza çıkar. Öyle ki eğilip baktığımız bir katmanın, Jura devrinde denizel veya karasal bir dinozoru aklımıza getirmesi boşuna değildir.

Nallıhan'ın gökkuşağı tepeleri ve hemen sırtlarında yer alan düzlükler, başrolünde rüzgârın olduğu kumpanyaya kış mevsiminde ara vermez. Değişen tek şey dekordaki renklerin yerini karın almasıdır. Kış boyunca karasal iklimin etkisiyle kar altında kalan tepeler ve düzlükler, rüzgârın oyunlarıyla birbirinden eşsiz yer şekilleri çıkarır ortaya.

Rüzgârın oyunlarından nasibini sadece kar almaz elbette. Hâkim rüzgârların yönüne göre şekle girmiş, eğilip bükülmüş ağaçlar, zamanın doğa üzerindeki hâkimiyetini sahneler. Ağaçların ayakta

kalma ve direnme mücadelesi, ortaya seyirlik anlar çıkarır.

Beypazarı'ndan başlayan ve Nallıhan tepelerinde "fevkalade" demekten kendimi alamadığım görünümleri yaratanların en ulvisi olan sulardır. Bu muhteşemliği yaşayabileceğiniz yerlerin başında da Uyuzsuyu Şelalesi gelir. Nallıhan merkezine yaklaşık 30 kilometre mesafede yer alıyor. Karacasu Köyü'nden altı kilometre uzaklıkta olan Uyuzsuyu Şelalesi, Sarıçalı Dağı'nın zirvesine yakın bir çayırda doğup ve yaklaşık 50 metreden aşağı dökülüyor. Sularının soğukluğuyla nam salan diğer birçok şelaleden farklı olarak Uyuzsuyu Şelalesi, 36 santigrat derecelik (Celsius) sıcaklığıyla ziyaretçileri şaşırtıyor. Bu nedenle de yörede "Ilıca Şelalesi" olarak da biliniyor. Uyuzsuyu Şelalesi'nden sonra gökkuşağı tepelerinin altında uzanan Davutoğlu Kuş Cenneti'nin berrak suları

ve ışık oyunları insanda sahnenin tepeden tırnağa değiştiği duygusu yaratıyor.. Yeryüzü, Nallıhan gökkuşağı tepelerinin salt görüntüsündeki endamını yeterli bulmamış olacak ki, altında uzanan sularla suretini de dahil ediyor kumpanyaya.

Yeryüzü var olduğu andan günümüze değin kimi zaman rüzgâr, kimi zaman volkan, veyahut su gibi değişken olsa da her defasında sahneye koyulan seyrine doyum olmayan bir temsil yaratarak şaşırtıyor bizi. Anadolu, yeryüzü sahnesinde perdelerini açan birçok harikalar kumpanyası arasında seyir zevki en fazla olanlardan. Nallıhan ise, Anadolu kumpanyasının tarihi İpek Yolu'ndan dinazorlara kadar gerilere uzanan en eski ve popülerliği her geçen yıl artan temsillerinden.

“6197 Kere Düşünüyoruz!”

Eczacılık mesleğinin istihdam sorunu son yıllarda hızla artmakla beraber bu soruna çözüm niteliğinde sunulmuş yasalar birçok soru işaretini de beraberinde getirmiş bulunmaktadır.

İlk kez 2013 yılında eczacılık fakültelerine girmiş olan eczacı adaylarına uygulanacak bu yeni sistemle ilgili hususları konuşmak için Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu olarak yalnız olmak istemedik ve bu konulara karşı duyarlı olan öğrenci meslektaşlarımızla bir araya gelerek bir çalıştay düzenledik. Çalıştayımızın genel konu başlığı “Yardımcı Eczacılık” ve “3500 Kişiye Bir Eczane” kuralı idi. Çok yoğun katılım talebi aldık ve gerçekten mesleğine sahip çıkan arkadaşlarımızla çalışmak, fikirler üretmek bizi çok onurlandırdı.

Öncelikle yardımcı eczacılık kavramından bahsetmek gerekirse kişinin eczane açabilme hakkına sahip olabilmesi için 1 sene boyunca başka bir eczacının yanında yardımcı eczacı olarak çalışmasının zorunlu kılındığı bir yasadır. Bu konu beraberinde şu soruları getirmektedir: “Bir yıl daha başka bir eczacının yanında çalışmak istihdam sorununu çözer mi?”, “Okul döneminde yapılan stajlar yetersiz mi kalıyor?”, “Eczacının başka bir eczacıyı istihdam etmek zorunda bırakılması yeterince etik ve adil mi?” ve beraberinde gelen daha nice sorunu çalıştayımıza konu başlığı olarak tartışmaya sunduk ve elbette çözümler ürettik.

Aslında bu sorunların önemli bir kaynağı; günden güne artan eczacılık fakülteleri, okul kontenjanları ve fakülteye giriş için yeterli puan sınırlamasının olmamasıdır. Sorunlara yama yapmak yerine köklerinden onarılmış bir sistem herkesi daha çok memnun edecek ve böylece sağlıklı meyveler verilmesini sağlayacaktır. Bununla beraber eczacının yetkin olabileceği diğer alanlarda da eczacılığın önü açılmalıdır; akademisyenlik, Ar-Ge çalışmaları, fitofarmasi, klinik

eczacılık... Bu gibi çalışma alanlarının önü eczacının çalışabileceği gibi donatılırsa, bu alanları geliştirici çalışmalar sağlanırsa hem ülkemiz hem eczacılarımız farklı alanlarda başarılarla imza atmış olur.

Bu konuları çok daha detaylı bir şekilde çalıştımıza katılan bütün öğrenci meslektaşlarımızın fikirlerini dikkate alarak rapor haline getirip ulaşabildiğimiz tüm üst makamlara sesimizi duyurmaya çalışacağız. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Biz her şeyi gençliğe bırakacağız. O gençlik ki hiçbir şeyi unutmayacaktır; geleceğin ışık saçan çiçekleri onlardır. Bütün umudum gençliktedir!" sözüne vurgu yaparak biz gençlerin fikirlerine değer verilmesi gerektiğini düşünüyor ve çalıştayımızın mesleğimizi iyileştirmek adına atılan güzel bir adım olduğunu düşünüyoruz. Umuyoruz ki çalıştayımız, bizi destekleyen insanlar sayesinde olumlu sonuçlar doğuracaktır.

SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİMİZ

Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu sosyal sorumluluk projelerine hız kesmeden devam ediyor. Huzurevi, barınak, Altı Nokta Körler Derneği ziyaretlerinin yanı sıra şimdi de ihtiyaç sahibi öğrenci kardeşlerine destek olmak için yardım kampanyası başlattı.

Bizler için sosyal sorumluluk projelerinin esas amacı insan yaşamının en iyi şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır. Bizce bu amaçla başlanan her iş, sevgi ve şevkate muhtaç her kalbe dokunabilmemize vesile olmaktadır. Bu sefer çocuklara fayda sağlamayı amaçladık ve Konya Karaağa İlkokul'undaki minik kalplere dokunduk. Hiçbir kurum, kuruluş, vakıf, dernek, ideoloji ya da fikre dayalı ve bağlı olmaksızın tek amacımız yardım çağrılarına destek ve çocukların gülümsemelerine katkımızın olmasıydı. Sıcacık kalplerin minik ayakları da kış boyunca sıcak kalsın istedik ve İyi Kalpli Eller Yardımlaşma Topluluğu ile iletişime geçerek 47 öğrencimize bot yardımı yaptık. Ayrıca geleceğin aydınları bu sıralarda okudukları kitaplarla yetişsin diye kitap yardımında bulunduk. Çünkü bu pırl pırl çocukların ihtiyacı olan tek şey okumak ve topluma faydalı birer birey olabilmek!

AEOGK İle Geziyoruz!

Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu herkesi hafızasına bir marka niteliğinde olan Ulusal Hasta Bilgilendirme Yarışması ile kazanmış durumda ama sene içinde sadece bu organizasyonun hazırlığıyla ilgilenmekle yetinmeyen komisyonumuz 2-3 Aralık tarihlerinde sınavlarımızın da bitişini fırsat bilerek bir Nevşehir gezisi düzenledi. Elbette ki gezi sadece komisyon üyelerimize değil diğer eczacılık fakülteleri öğrencilerine de açıldı. Katılımcılarımız iki gün boyunca Nevşehir'in doğal güzelliklerinin tadını çıkararak çok güzel bir tatil yaptı. İhlara Vadisi'nde güzel bir yürüyüşle başlayan gezimizin devamında Derinkuyu Yeraltı Şehri ziyaret edildi ve burada bir zamanlar savaştan korunmak amacıyla insanların yaşadığını öğrenmek bizi oldukça etkiledi. Hafızamızda yer edinen etkinliklerden biri de çanak çömlek atölyesinde çömlek yapımını deneyimlemektir. Peribacaları, Turasan şarap fabrikası, Uçhisar Kalesi, Güvercinlik Vadisi gibi Nevşehir'e özgü birçok güzelliği de gezip gördüğümüz yerler listesine ekledik. Biz Nevşehir'i çok beğendik, siz değerli okuyucularımıza da bu güzel şehri görmenizi tavsiye ederiz.

KAMU SPOTLARIMIZ

Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu olarak 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Gününü unutmadık. Kadına şiddete karşı çektiğimiz farkındalık videosuyla bütün takipçilerimize seslendik. Kadına şiddete karşı toplumsal cinsiyet eşitliğini, haklarını bilen bireyler olarak her zaman savunacağız.

Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu olarak çektiğimiz "Sağlığına Kumar Oynama, Eczacına Danış" isimli kamu spotumuz büyük yankı uyandırdı. İnternette satılan sahte ilaçlara, akılcı olmayan ilaç kullanımına dikkat çektiğimiz kamu spotunda bir kumarhane ortamı oluşturuldu. Kumarhane ortamının verdiği stres, huzursuzluk teması üzerine birden kumar masasında ilaçlar belirdi. Ardından da "Sağlıkla kumar oynama, eczacına danış" sloganı seslendirildi. Geleceğin eczacıları olarak akılcı ilaç kullanımına dair farkındalık çalışmalarımız devam edecek.

Hangi Tarihlerde Ankara'da Olmalısınız?

26-29 Nisan Ankara'da bulunmanız gereken en güzel tarih. "Neden mi?" çünkü bu yıl 15. sini gerçekleştireceğimiz Ulusal Hasta Bilgilendirme Yarışması 26-29 Nisan tarihleri arasında Ankara Meyra Palace Otel'de gerçekleşecek. Ankara Eczacı Odası Gençlik Komisyonu olarak 'Eczacılığın kalbi Ankara'da atıyor' sözümüzün hakkını vererek müthiş bir organizasyon için var gücümüzle çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Ulusal Hasta Bilgilendirme Yarışması için çok heyecanlıyız ve siz değerli eczacılarımız ve eczacı adayı arkadaşlarımızı heyecanımıza ortak olmaya davet ediyoruz.

26-29 Nisan'da Ankara'da görüşmek üzere. HBY ile kalın.

**15. ULUSAL HBY
KAYIT FORMU**

AD:
SOYAD:
OKUL:
SINIF:

14 ŞUBAT'TA KAYITLAR BAŞLIYOR!

ECZACILIĞIN KALBI ANKARA'DA ATIYOR...

 /aeogk
  /ulusalhby
  /aeogk

26-29 NİSAN 2018

MEYRA PALACE

3 Gece 4 Gün

www.ulusalhby.org

KONAKLAMASIZ : 100₺

KONAKLAMALI: 350₺

* Konaklama ücretine Gala dahildir.

ANKARA ECZACI ODASI

Tel : 0312 425 07 08

Faks : 0312 425 42 96

www.facebook.com/aeogk

www.twitter.com/ulusalhby

www.instagram.com/aeogk

gk@aeo.org.tr

Dyt. İbrahim TAŞDELEN

Dyt. İbrahim Taşdelen Kayseri’de doğdu. İlk öğrenimini Şehit Üsteğmen Mustafa Şimşek İlköğretim Okulu’nda tamamladı. Ortaöğretim Kurumları Sınavı’nda Kayseri Fen Lisesi’ni kazandı. Liseyi başarı ile tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü’nü kazandı. Üniversite döneminde kendi kurduğu ANKÜ-BEST(Ankara Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Topluluğu) bünyesinde hem Ankara içi, hem ulusal ölçekte etkinlikler düzenledi ve katılımda bulundu. Aynı zamanda 3 yıl boyunca Beslenme ve Diyetetik Bölüm Temsilciliği görevini başarıyla yürüttü. Henüz mezun olmadan spor ve yaşam merkezinde diyet danışmanlık hizmeti vererek sağlıklı yaşam katkıda bulunmaya ve kendi iş deneyimini geliştirmeye başladı. Mezuniyetin ardından önce özel bir diyet ofisinde, sonra Ankara TED Koleji’nde mutfak hizmetlerinden sorumlu yönetici diyetisyen olarak çalıştı. Akabinde yaklaşık 1 yıl süreyle devlet bünyesinde hastane diyetisyeni olarak çalıştı. Böylece hem sağlıklı, hem özel bir diyet gerektiren hastalığı olan insanlara ilişkin bilgi ve deneyimini geliştirdi. Son olarak Kasım 2014’te “**Form with İbrahim Taşdelen**” mottosunun baş harflerinden ve fit kalmanın öneminden yola çıkarak FİT Beslenme ve Diyet Danışmanlık Merkezi’ni kurarak diyet danışmanlığı hizmetine başlamış ve halen bilgi ve deneyimlerini paylaşmaya devam etmektedir. Ulusal kanallarda canlı yayınlar dahil olmak üzere çeşitli programlara katılmış ve beslenme konusunda bilgilerini izleyicilere aktarmıştır. Diyetisyen İbrahim Taşdelen, haftanın 6 günü Ankara Tunalı Hilmi Caddesi’ndeki FİT Beslenme ve Diyet Ofisi’nde çocuk veya erişkin, sağlıklı veya özel diyet gerektiren bir hastalığı olan tüm danışanlarına hizmet vermektedir.

İş Hayatında Beslenme

Ankara Eczacı Odası < DOZ > 45

Yavaş yavaş beslenme ile ilgili ayrıntılara inelim. Kesinlikle ara öğün şart ama günümüz düzeninde ara öğün sadece 1-2 besinin atıştırılması veya el altında besinlerin sürekli tüketilmesi gibi algılanıyor. Ara öğün ne kadar doyurucu ve az kaloriyse o zaman doğru yoldasınız ve sizler için doğru rota çizdiriyor demektir. Ara öğünün doyurucu olması için öğünün diyet lifi, su içeriği, sağlıklı karbonhidrat ve taze sebzeler açısından yüksek olması önemlidir. Çoğu çalışan fazla yediğinde doyum sağlayan yüksek şekerli ve yağlı yiyecekleri tüketir. Aktivitesiz iş hayatında da hem kolesterol hem de insülin direnci gibi sorunlarla mücadele etme çabası içinde olmaktadır. Sağlıklı karbonhidrat içeriği yüksek yiyeceklerin kolesterolü düşürmeye yardımcı olduğu ve insülin direncini azaltabildiğini gösteren araştırmalar oldukça fazla. Aktivitesiz iş yaşamında yüksek şeker yoğunluğuna sahip yiyecekleri tüketmek hem yağlanmanıza sebep olur hem de insülin direncinizi artırır. Bu nedenle ara öğünlerde taze meyve ve çiğ kavrulmamış kuruyemiş ya da kuruyemiş çeşitlerinden birini yiyerek oldukça sağlıklı pratik ara öğünler yapabilirsiniz.

“Ara öğünde seçici olunuz.”

Hemen hemen hepinizin öğlen yemeği büyük sorun. Ya atlıyorsunuz ya da ne yediğinizin çok da farkında olmadan tüketiyorsunuz. Öğle yemeği için çorba güzel bir kurtarıcı. Öğle yemeği akşama kadar iş temposunda daha dinç kalmanız için en önemli öğün. Yapılan araştırmalar öğle öğününde az ama besin değeri yüksek yemek tercih edenlerin ikinci öğününde de daha az yemeyi tercih ettiğini gösteriyor. Zamanınız kısıtlıysa ve işinizde yemek servisi ediliyorsa önden bir kase çorba içerek mideye doyunluk sağlayın. Yanına az miktarda yoğurt ve taze meyve hem dengeli hem de düşük kalorili bir öğün yapmanızı sağlar. Yine yemeye vakit ayırmayacağınızı düşünürseniz paket çabuk çorbaların en büyük kurtarıcınız olduğunu hatırlatmak isterim. Çorbanın yanında çavdarlı ekmeğe hazırlanmış minik peynirli/yumurtalı sandviç, peynir serpiştirilmiş zeytinyağı eklenmiş salata ya da yoğurt ve tam tahıllı ekme ile pratik, hızlı tüketebilir sağlıklı öğünler yaratabilirsiniz.

“ Öğle yemeği seçiminizi daha sade tüketimlerden yana kullanınız. ”

Peki ya kahvaltı? Kahvaltınızı evde ya da iş yerinde yapabilirsiniz. Kahvaltıda taze meyve, yumurta ya da peynir ve tam taneli tahıl içeren ekmeklerden birini yiyebilirsiniz. Ancak zaman bulamıyorsanız bal ile süt karışımını düzenli olarak tüketebilirsiniz. Balın içinde bulunan glikoz, beyin için en kolay ve sağlıklı enerji kaynağıdır. Balda bulunan enzimler, antioksidanlar ise bağışıklık sistemi güçlendirir. Bir su bardağı süte iki tatlı kaşığı bal ekleyin. Kalsiyum bakımından zengin kahvaltı, bağırsaklarda yağ asitlerini bağlayarak dışkı ile atılmasını arttırmakta ve kilo kontrolünde de size destek sağlamaktadır. Kahvaltı ile öğle yemeği arasında mesafe çok uzun olmadığı için kahvaltı porsiyonlarınızı küçük tutmayı hedefleyin.

“ Kahvaltı atlamaktansa pratik çözümler üretin.”

anadolu reklam

İVOGSAN 88 Oto San. Sit. 3. Bölge 1468. Cadde No: 129

Yenimahalle - Ankara

T. 0312 385 0009 - 0312 386 1118

info@buyukanadolureklam.com

www.buyukanadolureklam.com

STANDARTLARA UYGUN ECZANE TABELALARI

Prof. Dr. L. Ömür Demirezer

*Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
Farmakognozi Anabilim dalı öğretim üyesi
Farmakognozi ve Fitoterapi Derneği Başkanı*

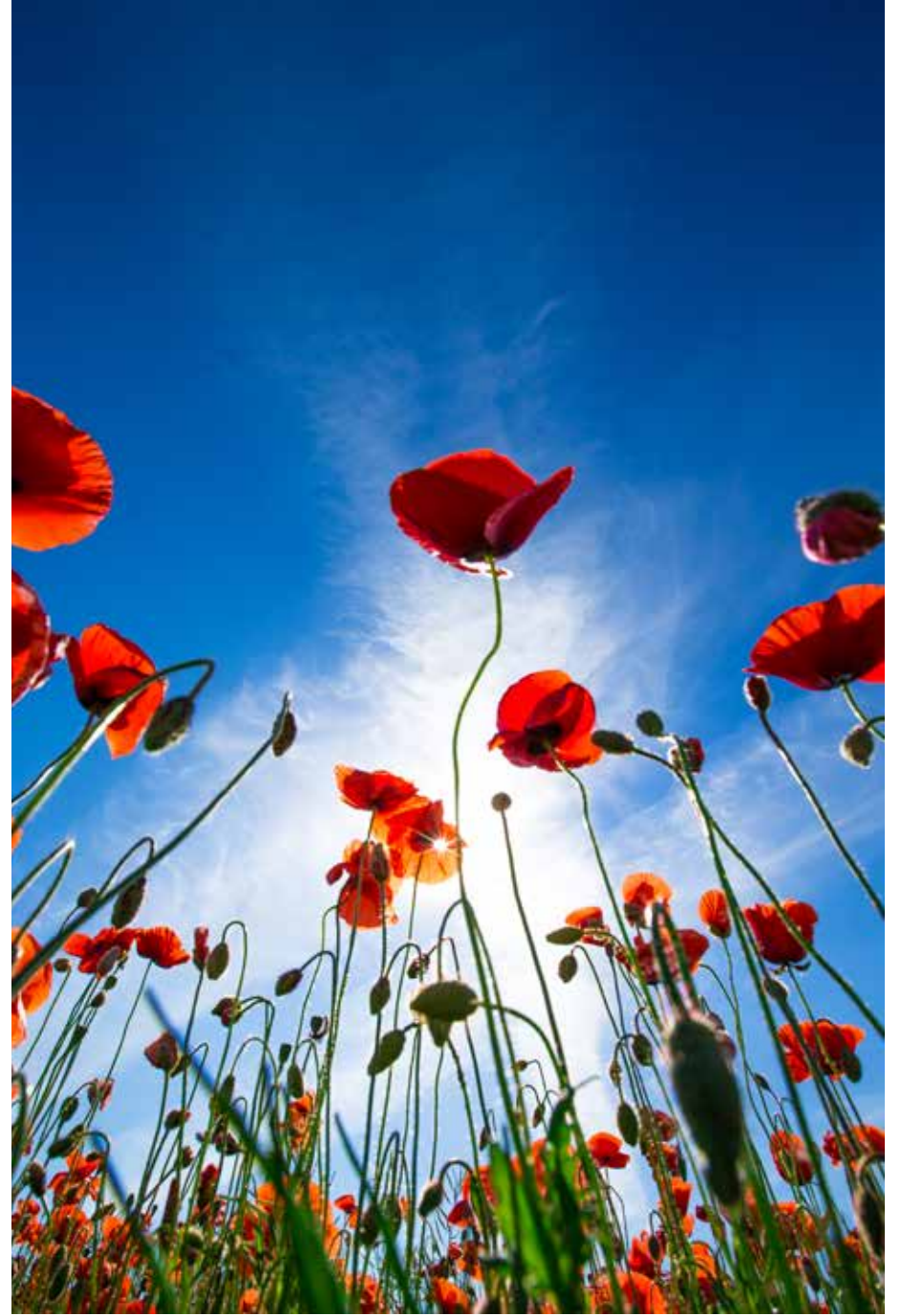
1985 yılında Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim dalında Yüksek Lisans, 1991 yılında Almanya Johann Wolfgang Goethe Üniversitesi Eczacılık Fakültesinde aynı dalda Doktora derecesi almış, aynı yıl Hacettepe'ye dönerek 1992 yılında Yardımcı Doçent, 1994 yılında Doçent ve 2002 yılında Profesör olmuştur.

Göttingen Georg-August Üniversitesi ve Leipzig Üniversitesi Eczacılık Fakültelerinde Konuk öğretim üyesi ve araştırmacı olarak bulunmuştur.

2003-2009 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı Başkanlığı, 2010-2013 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanlığı görevlerinde bulunmuştur. 2003 yılından beri Farmakognozi ve Fitoterapi Derneği Başkanlığı görevini sürdürmektedir.

Ayrıca Avrupa Farmakope Komisyonu 13 B uzmanlar grubunda Türkiye temsilciliği, Türk Farmakopesi üyesi, YÖK Başkanlığını temsilen İlaç Sanayi Teknik Komitesi üyeliği görevleri bulunmaktadır.

Bugüne kadar AB, DPT, TÜBİTAK ve BAB projeleri olmak üzere 19 bilimsel proje tamamlamış, ulusal ve uluslararası dergilerde yer alan 114 makalesi ve 167 bildirisi bulunmaktadır.

FFD Monografıları Bitkiler ve Etkileri

“FFD Monografıları-Bitkiler ve Etkileri” kitabı neden yazıldı? Buna cevap vermeden önce genel bir durum tespiti yapmakta yarar var.

Son yıllarda, doğuda ya da batıda tüm toplumların doğal tedavi seçeneklerine yöneldiği bir gerçektir. Türkiye’de “Bitkilerle Tedavi” yaygın olarak çoğunlukla aktarlar ya da konu ile ilgili hiçbir eğitimi olmayan akademik unvanlı kişiler tarafından uygulanmaktadır. Ya da komşudan, arkadaştan, görsel ve yazılı basından öğrenilenlerle kendi kendini tedavi yöntemi seçilmektedir. Kendi kendine tedavi, bilinçsiz ve yanlış kullanımı beraberinde getirerek ciddi sağlık sorunlarına zemin hazırlamaktadır.

Kendi kendine tedavide doğadan rastgele toplanan bitkiler ile ya da sertifikasız bitkilerle istenen etkiye, kaliteye ya da güvenliğe ulaşmak mümkün değildir. Bitki üzerine etki eden pek çok faktör olduğunun göz ardı edilmemesi gerekir; günlük ve mevsimsel değişkenlik, bitkide bulunan aktif kimyasal bileşiklerin bitki içindeki miktarını ve kalitesini etkilemektedir. Toprak yapısı, coğrafi bölge, yükseklik, iklim, toplama teknikleri, kurutma, toplama sonrası ulaşım ve saklama, ekstraksiyon yöntemi, ürün kalitesine etki eden faktörlerdendir.

Tıbbi Bitkiler doğru kullanıldığında tedavi edici etkilere sahiptirler. Bitkilerin geleneksel tıptan gelmesi yani “halk ilacı” olarak yüzyıllardır kullanılması, o bitkiler için Faz-IV çalışması yapılmış gibi düşünülmekte ve güvenilir kabul edilmektedir.

Doğalsa zararsızdır şeklindeki yaygın yanlış kanı ve ilginin yarattığı pazar sonucu, kalite göz ardı edilerek üretilen hangi dozaj formunda olursa olsun, yani ister tıbbi çay, ister farmasötik formdaki ürünlerle toplum sağlığı tehlikeye atılmaktadır.

Ürünün tamamen bitkisel olması hiç kimyasal içermediği anlamına gelmemektedir. Bitkisel ürünlerin kimyasal içermediği, yan etkisinin bulunmadığı iddiasıyla satılması pek çok kimseye cazip gelmektedir. Tedavide kullanılan tıbbi bitkiler ya da bitkisel tıbbi ürünler etkilerini içerdikleri kimyasallar nedeniyle göstermektedirler. Ancak bu ürünlerin satışları sırasında hiç kimyasal taşımadıkları belirtilmekte, kimyasal ilaçlara güvensizlik, medya organları aracılığıyla satış ve tanıtım kampanyaları yapılması ve daha pek çok neden, kişileri bitkisel ürünlere yönlendirmektedir. Yaygın

kanaatin aksine, bitkisel ürünler, farklı yapılarda, çok sayıda kimyasal madde içermektedir ve tıpkı diğer sentetik ilaçlar gibi yan etkileri olabilmektedir. Sentetik ilaçlar, güçlü etkili kimyasal tek bir etkili madde içermektedirler. Bitkisel ilaçlar ise daha zayıf etkili pek çok maddeyi birarada içermekte ve maddelerin sinerjisi ile etki oluşmaktadır. Bitkisel ilaçlar (Fitoterapötik, Fitofarmasötik) için kullanılan bitkilerle, güçlü etkili bitkileri karıştırmamak gerekir. Örneğin haşhaş kapsülleri (Papaver somniferum) ya da güzel avrat otu (Atropa belladonna) güçlü etkili bitkilerdir ve bitkisel tedavi için kullanılmazlar. O bitkilerden elde edilen morfin ve atropin artık sentetik ilaçlar gibi ilaç statüsündedir.

Bitkisel ürünlerin bir kısmı beyana dayalı olarak pazarda yer bulurken, bir kısmı da kalite kriterlerini sağlamak üzere zorunlu tutulan tüm analizleri yapılmış olarak piyasaya çıkmaktadır. İçerikleri tam kontrol edilmemiş olan ürünler aynı zamanda denetimden de muaf oldukları için ölümlere varan boyutlarda geri dönüşü olmayan toplum sağlığı sorunlarına yol açmakta, dolayısı ile sağlık harcamalarını da artırmaktadırlar. Diğer taraftan, bitkisel ürünler, kalite standartlarını sağlasalar dahi konvansiyonel ilaçlarla etkileşime girebilirler ve bu etkileşimin istenmeyen sonuçları olabilir.

Doğru tıbbi bitki ya da kalite, etkinlik ve güvenlik kriterlerini sağlayan, kullanıma sunulmadan önce analizleri yapılmış bitkisel tıbbi ürün ile tedavide iyi sonuçlar almak mümkündür. Buna en iyi örnek Ginkgo biloba bitkisinin EGb 761 standardize ekstresinden hazırlanan ürünlerdir.

Daha önce yaptığımız bir çalışmada Ginkgo biloba bitki ekstresi içeren 13 üründen analizi yapılmış olarak piyasaya sunulan ve EGb 761 standardize ekstre içeren 6 ürün kalite kriterlerini tam olarak sağlarken, beyan usulü izinle piyasada yer bulan 7 üründen ise bitki ekstresinin yok denecek kadar az olduğu, hatta hiç ekstre içermediği, içlerine saf kimyasal bir bileşik eklendiği tespit edilmiştir. Böyle bir üründen fayda beklemek elbette mümkün değildir.

Benzer şekilde, 3 Şubat 2015’te The New York Times’ta Anahad O’Connor tarafından kaleme alınan bir yazıda, FDA’nın yaptığı bir çalışmanın sonucu paylaşılmış ve Amerika’daki ünlü “Herbal Supplements” satan marketlerdeki ürünlerin etiketlerinde yazan içeriğe sahip olmadıkları, hatta hiç etkin madde içermedikleri ifade edilmiştir. Bu çalışmadaki analizlerin

sonucuna göre, dietary supplement (gıda takviyesi) adı altında satılan bazı ürünlerin 4/5 ünün hiç bitki taşımadığı, etiketlerinde bitkisel içerdiği yazılı ürünlerin çoğunlukla, toz haline getirilmiş pirinç, kuşkonmaz, nişasta gibi ucuz dolgu maddeleri bulundurduğu ve bazı durumlarda alerjisi olanlar için tehlikeli olabilecek maddeleri içerdiği gösterilmiştir. Bunu yapan şirketlerin ise dünyaca tanınan en büyük perakende ve zincir mağazalar olduğu yine aynı yazıda dile getirilmiştir. Bu sonuçlar, yukarıda belirttiğimiz Türkiye’de satılan ürünlerle ilgili yaptığımız çalışmanın sonuçlarını teyit etmektedir.

Bir ürünün “bitkisel” olması masum da olduğu anlamına gelmemektedir. Tıbbi Bitkiler olarak adlandırılan bitkiler içerdikleri etkili bileşiklere göre farklı hastalıklarda etkilidirler. Doğru kullanıldığında bitkiden fayda görmek mümkün ancak aynı etkili bitki, ürün haline getirildiğinde, düzgün üretilenler hariç tutulmak şartıyla, bazı sahtecilikler nedeniyle etkisiz hale gelmektedir. Ya içinde hiç bitki ekstresi bulunmadan, tamamen dolgu maddesi olarak piyasaya çıkmakta, ya da daha ucuz benzer bitkilerle karıştırılarak ürün hazırlanmaktadır. Ya da bitki ekstresi ürünün içinde bulunması gereken miktardan daha farklı miktarda bulunmaktadır. Bunları tespit, ancak analiz ile mümkündür. Avrupa Farmakopesi esaslarına göre analiz yapıldığında kalite tespit edilebilir. Kalitesiz ürünün etkili olamayacağı ise bir gerçektir.

Bir diğer tespiti de burada paylaşmakta yarar var. Türkiye’de ilaçta reklam yasağı. Gıda takviyelerinde sağlık beyanı yasağı olduğu halde reklam serbest. Dolayısıyla üreticiler, tıbbi bitkilerin hiç yan etkilerinin olmadığı mesajını çeşitli kanallardan verebilmektedirler. Bu mesajlar “doğal olan zararsızdır” şeklinde düşünülmekte, “kimyasal değil, bitkisel” denilmekte ve rahatça kullanılmaktadır.

Gıda takviyeleri, beyana dayalı olarak pazarda yer bulurken, sağlık otoritesi tarafından ruhsatlı olan ürünler standardize bitki ekstraktlarını içermekte ve kalite kriterlerini sağlamak üzere zorunlu tutulan tüm analizleri yapılmış olarak piyasaya çıkmaktadırlar, ayrıca “Geleneksel Bitkisel Tıbbi Ürün” ruhsatı alabilmeleri için bitkilerin Geleneksel Tıp’tan günümüze gelmiş olması şart koşulmaktadır.

Bu nedenler göz önüne alındığında, bitkisel ürünlerin ruhsatlandırılmasından, denetimine kadar

her kademenin sağlık otoriteleri tarafından yapılması, hekimin tavsiyesi, eczacının danışmanlığında etkin, kaliteli ve güvenli standardize, bitkisel ürünlerin sadece eczanelerde topluma sunulması hayati önemdedir. Sonuç olarak, doğru ürünler, doğru dozda, doktor kontrolünde, eczacı danışmanlığında kullanıldığında sorun yaşanmayacaktır. Çünkü eczacılar, bitkilerin içerdiği kimyasalların yapıları, etkileri ve yapı-etki ilişkileri konusunda tek eğitim alan yetkin sağlık profesyonelleridir. Ancak bazı eczacılar, eczanelerinde uygulamak zorunda oldukları bürokratik işlemler nedeniyle günün karmaşası içinde günceli yakalayamama durumuna gelmişlerdir.

Hekimler ise bu konuya çok uzunca bir süre hiç ilgi göstermemiş, hatta reddetmişlerdir. “Zaman zaman ben bitkilerle tedaviye inanıyorum” ifadesi ile karşılaştığımızda bunun bir inaç meselesi olmadığını, psikolojik bir etkiye değil içinde taşıdığı kimyasallar nedeniyle tıpkı diğer sentetik ilaçlar gibi fizyolojik bir etkiye sahip olduklarını açıklama gereği doğmuştur. Son yıllarda hekimlerin de bu konuya ilgi duymaları sonucu, gerek sertifika programlarına katılım veya Eczacılık Fakültelerinden aldıkları seçmeli derslerle bu eksiklerini tamamlama yoluna gitmişlerdir.

Her zaman sorulan bir soru ise doğru kaynağa nereden ulaşabiliriz? sorusuydu ve hem hekimlerin hem de eczacıların yararlanabilecekleri istenen bilgileri içeren başvuru kaynağı yoktu. Tüm bu ihtiyaçlar göz önüne alınarak, bundan 10 yıl önce 2007 yılında 43 monografla “Tedavide Kullanılan Bitkiler-FFD Monografları” kitabını ve 2011 yılında daha önce yayınladığımız 43 monograf dahil toplam 88 monograf içeren “FFD Monografları- Tedavide Kullanılan Bitkiler” kitabını yayınladık.

Son kitabımız “FFD Monografları-Bitkiler ve Etkileri” başlığı ile 2017 yılında yayınlanmıştır. Amacımız, güncel olanı, bilimsel çerçevede sunarak, eczacı ve hekimlerin zihinlerindeki bitkisel tedavi ile ilgili sorularını yanıtlamak olmuştur. Bu monograf kitabında, ilk kez yer alan 93 bitki monografı ve güncellenerek tamamen yeni monograf haline getirilen 30 bitki monografı bulunmaktadır. Her bitkinin orijinal fotoğrafı da ait olduğu bölümde yer almaktadır. Bu kitap, Farmakognozi ve Fitoterapi Derneğinin bu alanda uzman, doktoralı, doçent ve profesör unvanlı tüm üyelerini bir araya getirerek hazırladığı

bilimsel bir çalışmadır. 1122 sayfalık 3. kitabımız, 99 yazar ve 6 editörün titiz incelemesi sonucu hazırlanmıştır. Kitapta, her bitkinin Latince adı ve sinonimleri, Türkçe adı, İngilizce adı, yayılışı, geleneksel kullanılışı, botanik özellikleri, kimyasal bileşimi, tıbbi özellikleri (etkileri ve kullanılışı, yan etkileri, kullanılmaması gereken durumlar, uyarılar ve önlemler, kullanım süresi, gebelik ve emzirme, dikkat gerektiren işler, ilaç etkileşimleri ve diğer etkileşimler, veriliş yolları ve dozu, aşırı doz, toksisite), farmakolojik özellikleri (Farmakodinamik özellikleri-in vitro ve in vivo deneyler, Farmakokinetik özellikleri), klinik çalışmalar, prelinik güvenlik sınırları (akut toksisite, kronik toksisite, tekrarlanan doz toksisitesi, mutajenite ve teratojenite, hamilelikte toksisite), klinik güvenlik sınırları, Avrupa ve Türkiye’de endikasyon belirtilerek satılan preparatları gibi tüm bilgileri kaynak vererek bir arada bulundurmaktadır. Her yazar hazırladığı monografla ilgili bütün bilimsel kaynaklara ulaşarak monografını yazdıktan sonra tüm monograflar, editörler tarafından yaklaşık 2 yıl boyunca okunarak ve gerektiğinde orijinal literatüre gidilerek edit edilmiştir. Böylece tüm monograflar mümkün olduğunca homojen hale getirilmeye çalışılmıştır. 4 yıla yaklaşan yoğun bir çalışma sürecinin ardından “FFD Monografları-Bitkiler ve Etkileri” kitabı okuyucuları ile buluşmaya hazır hale gelmiştir.

Bugüne kadar yayınladığımız bu 3 kitap, Türkiye’nin ilk ve tek Türkçe monograf kitaplarıdır.

Bu kitap sağlık profesyonelleri için yazılmıştır. Monograf kitabı belirli bir uzmanlığa dayanan bilgileri içeren bilimsel bir kitaptır. Bunlar disiplin içi, disiplinlerarası ve çapraz disiplinlerdeki özel konuları kapsayan ve konunun uzmanları tarafından hazırlanarak diğer uzmanların kullanımına sunulan bilimsel bir derlemedir. Bilimsel literatürler dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Monograflar bilimin en yüksek standartlarını gerektiren çalışmalardır. Monografların hazırlanması, olağanüstü geniş ve derin bilgiye sahip yazarları gerektirmektedir. Yazarlar, konu ile ilgili tüm makaleleri bilimsel dergilerden toplama, karşılaştırma, analiz edebilme, bütünlendirebilme, sentezleyebilme yetisine sahip olmalıdır. Monografların değeri, içerdiği bilgilerin tutarlılığı ve geniş kapsamlı oluşuyla paraleldir. Bütün monografik manuskriptler eleştirel gözle ve özenle edit edilmektedir.

İşte böyle bir süzgeçten geçerek Kasım so-

nunda yayınlanan “FFD Monografları-Bitkiler ve Etkileri” kitabının kısa süre içinde pek çok basın kuruluşunun ilgisini çekmiş olması, bu konudaki boşluğu doldurma, duyarlılık ve farkındalık yaratma amacımıza katkı sağlamıştır. Kitabımızla, toplum sağlığına katkı sağlama çabamız toplum sağlığının korunması ve iyileştirilmesinde etkin rolü olan hekim ve eczacıların aracılığını gerektirmektedir. Bu nedenle, tedavide kullanılan bitkilerle ilgili sorulara, aranan cevapların çoğunun bulunabileceği bilimsel bir kaynak kitap hekim ve eczacılarla buluşturulmuştur.

XIII. BİTKİSEL İLAÇ HAMMEDDELERİ TOPLANTISI

BİHAT-2018

Saygıdeğer Katılımcılar,

Türkiye’de ilk kez “Bitkisel İlaç İlkel Maddeleri Toplantısı” ismi ile İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi tarafından 17-18 Mayıs 1976 tarihinde Prof. Dr. Turhan BAYTOP öncülüğünde düzenlenen toplantı, zaman içinde “Bitkisel İlaç Hammaddeleri Toplantısı” olarak isim değiştirerek devam etmiştir.

16-19 Mayıs 1986 tarihinde VI.’sı ve 6-9 Ekim 2004 tarihinde XV.si Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı tarafından düzenlenmiştir. XXIII.’sü 9-12 Nisan 2018 tarihlerinde Antalya, Titanic Beach Lara Otel’de Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı’nın ev sahipliğinde bir kez daha düzenlenecektir.

Toplantının ana konusu “Bitkisel İlaç Endüstrisinde Farmasötik Botanik ve Farmakognozi’nin Rolü” olup amacımız; biyolojik kaynaklı ilaç hammaddeleri üzerinde çalışmalar yapmaya gönül vermiş olan Farmasötik Botanik ve Farmakognozi bilim dallarındaki araştırmacıların bitkisel ilaç endüstrisi ile işbirliklerini sağlamak ve bu alanda yapılan araştırma sonuçlarını paylaşacak bilimsel bir ortam oluşturmaktır.

Ülkemizde bitkiden ilaca giden yolda tıbbi bitki üretimi, etkili madde izolasyonu, yapı tayinleri, etkili ekstre veya fraksiyonların standardizasyonu, biyolojik aktivite tayinleri ve ilaç sanayi ile buluşması sürecinde karşılaşılan sorunlar ve çözümleri akademisyen ve endüstriden katılımcılar ile tartışılacaktır.

Bilgilerini ve araştırmalarını paylaşmak isteyen ve bitkisel ilaç araştırmalarının her aşamasında yer alan tüm araştırmacıları, ilaç endüstrisine emek vermiş herkesi ve eczacı meslektaşlarımızı 2018 yılında 50. yılını kutlamaya hazırlanan Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nin Farmakognozi Anabilim Dalı öğretim üye ve yardımcıları adına 9-12 Nisan 2018 tarihleri arasında Antalya’da düzenleyeceğimiz XXIII. BİHAT’ta aramızda görmekten onur ve mutluluk duyacağız.

Saygılarımla

BİLİMSEL PROGRAMDA YER ALAN KONUŞMACILAR VE KONUŞMA BAŞLIKLARI

Prof. Dr. Ekrem SEZİK (Tıbbi Çaylar Eczacılarımız İçin Önemi ve Genel Durum)

Prof. Dr. Erdem YEŞİLADA (Fitoterapi ve Besin Desteği Ürünlerinde Kalite, Etkinlik ve Risk Yönetimi)

Prof. Dr. Ömür DEMİREZER (Geleneksel Bilginin Sürdürülebilirliğinde FFD Monografı ve Eşdeğerleri)

Prof. Dr. Murat KARTAL (Endüstrinin Farmakognozi’den Beklentileri)

Prof. Dr. Fatih DEMİRCİ, Prof. Dr. K.H.Can BAŞER (Türkiye’de ve Dünya’da Uçucu Yağ Pazarı ve Potansiyeli)

Prof. Dr. Hayri DUMAN (Türkiye’nin Dağ Çayları)

Dr. Ecz. Merve MEMİŞOĞLU (Bitkisel İlaçlarda Eczane için Pazarlama Teknikleri)

Dr. Didem GÜLMEZ (Omega 3-6-9 Yağ Asitlerinin Otizm, DHEB, Disleksi ve Dispraksiye Önemi)

Dr. Ecz. Ahmet Nezihi PEKCAN (Fitoterapi’de Majistral Uygulamaları)

AROMATERAPİ ÇALIŞTAYI

Fatma APAYDIN Aromaterapi Temel Bilgileri (Aromaterapinin uygulama alanları, eczanede aromaterapi, aromaterapide en çok kullanılan yağlar ve uygulamaları)

Dr. Murat KEKLİKOĞLU (Cilt Sorunlarında Aromaterapi Reçeteleri ve Ağrılarda Aromaterapi Uygulamaları)

Prof. Dr. Nazmi BİLİR

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Emekli öğretim üyesi*

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1970 yılında mezun oldu. İç Hastalıkları Uzmanlığını 1974'te, Halk Sağlığı Uzmanlığını 1976'da aldı. 1976-77 döneminde Londra Hıfzıssıhha Okulu ve Londra Üniversitesi Kanser Araştırma Enstitüsünde çalıştı. 1980 yılında doçent, 1988 yılında profesör oldu. 1992-1993 yıllarında Sağlık Bakanlığı Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı görevini yürüttü. Sigara ve Sağlık Ulusal Komitesi'nin kurucularından olup 5 yıl süre ile başkanlığını yaptı. 2000-2003 arasında Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanlığı, 2001-2008 arasında Halk Sağlığı Enstitüsü Müdürlüğü yaptı.

Tütünle Mücadelede Nereden Nereye ...

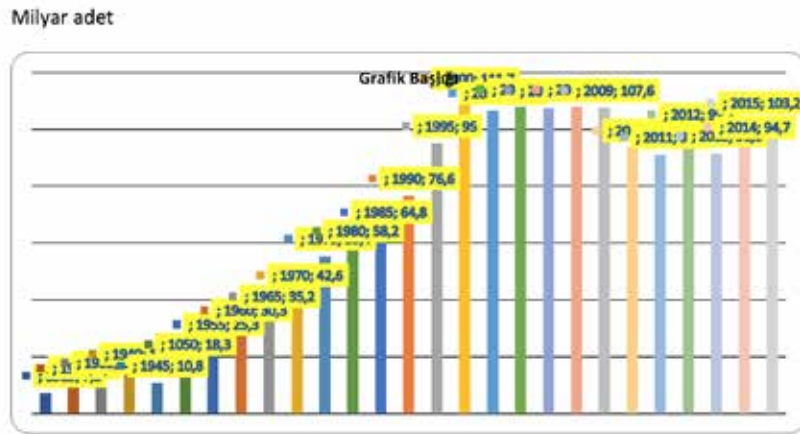
*Bu yazı Türkiye'de Tütün Kontrolünün Öyküsü (N Bilir, 2017)
kitabından özetlenerek hazırlanmıştır.*

Giriş

Türkiye’de Osmanlı döneminden beri tütün tarımı yapılmakta, tütün üretilmektedir. Tütün endüstriyel bir tarım ürünü olduğundan öteden beri hükümetler açısından gelir kaynağı olarak değerlendirilmiştir. Türkiye’de üretilen tütün, oriental (Şark tipi) tütündür. Bu özelliği nedeni ile Avrupa ülkeleri tarafından aranan bir tütün türü olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerinde ülkedeki ekonomik sıkıntılar nedeni ile tütün üretim ve satışı ile ilgili haklar yabancı ülkelere devredilmiş, o yıllarda yabancı ülkelerin kurduğu Reji İdaresi ile tütün çiftçisi arasında ciddi sorunlar yaşanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan hemen sonra tütün piyasası devletleştirilmiş, tütün üretimi ve satışı yakın zamana kadar devlet kontrolünde sürdürülmüştür. Tütün üretim ve satışını kontrol etmek amacı ile kurulan TEKEL, tütün ürünlerini üretmiş ve satmış, ancak tütün kullanımını teşvik edici politika yürütmemiştir. Bununla birlikte Türkiye’nin tütün üretimi yapılan bir ülke olması, ülkede tütünle mücadele bakımından güçlük yaratmıştır.

Türkiye’de tütün mücadelesinin başlaması, yabancı sigaraların ülkeye girmesinden sonra olmuştur. Türkiye’de tütün piyasası TEKEL, yani devlet tarafından kontrol edildiğinden ülkede yalnızca yerli olarak üretilen tütün ürünleri bulunmaktaydı; yabancı sigaraların ülkeye girişi yasaktı. Ancak 1970 ve 1980’li yıllarda yabancı sigaralar kaçak olarak yurda girmeye başlamıştı. O yıllarda yabancı sigaraların ülkeye kaçak olarak girişini önlemek yerine, bu sigaraların ülkeye girişini devlet eli ile yapma yolu tercih edildi ve 1984 yılında çıkarılan bir kanunla yabancı marka sigaraların ülkeye girmesine izin verildi. Yabancı sigaralar TEKEL tarafından ithal edilmeye başladı, bu şekilde sigara ithali ve satışından sağlanan gelirin devlet hazinesine kazandırıldığı açıklaması yapıldı.

Yerli sigaralara göre albenisi daha fazla ve içimi de daha kolay olan bu sigaraların ülkeye girmesini izleyen yıllarda ülkede sigara kullanımı hızlı şekilde artmaya başladı (Şekil 1). Ülkede sigara kullanımındaki artışı kontrol etmek amacı ile Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan tütünle mücadeleye yönelik kanun tasarısı 1991 yılında meclis tarafından kabul edildi, ancak Cumhurbaşkanı tarafından “yeniden görüşülmesi istegi ile” meclise geri gönderildiği için yürürlüğe giremedi.

Şekil 1. Türkiye’de yıllık sigara satış sayıları, 1925-2015

Tütün kontrolü yasası

Ülkede tütün kullanımının artmasından kaygı duyan bazı doktorların öncülüğünde tütünle mücadele konusunda sivil toplum çalışmaları başlatıldı. Cumhurbaşkanı tarafından tekrar görüşülmek üzere meclise geri gönderilmiş olan kanun yeniden düzenlenerek meclise sevk edilmesi sağlandı. Bu hazırlıklarla eş zamanlı olarak bilimsel toplantılar düzenlendi, meclisteki siyasi parti temsilcileri ile ve çeşitli düzeydeki yöneticilerle çok sayıda görüşmeler yapıldı. Bu çabalar sonucunda Tütün Mamüllerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun (No. 4207) 1996 yılı Kasım ayında mecliste kabul edilerek yürürlüğe girdi.

Bu kanun (eğitim ve sağlık kuruluşları ile kültür ve spor tesisleri ve toplu taşıma araçları gibi) bazı kapalı yerlerde tütün ürünü kullanılmasını yasaklamış, tütün ürünlerinin her türlü reklam ve tanıtımına yasak getirmiş, tütün ürünleri paketleri üzerine sağlık uyarı mesajlarının yazılması, çocuklara tütün ürünleri satışının yasaklanması şeklinde kurallar koymuş, bütün televizyon kanallarına tütün kullanımının zararları hakkında yayın yapma görevi vermiştir. Sonraları fazla etkili olmadığı yönünde eleştirilen bu kanun aslında Türkiye’de tütünle mücadele bakımından dönüm noktasıdır. Çünkü o tarihe kadar sigara ve diğer tütün ürünlerinin kullanımı konusunda herhangi kural ve kısıtlamanın olmadığı bir ortamda sigara içen kişiler diledikleri yerde ve istedikleri zaman sigara içebiliyorlardı. İlk kez bu kanunla bazı kapalı yerlerde tütün ürünü kullanımına yasak getirilmiştir. Bu kanun ile tütün ürünleri kullanımı konusunda sağlanan kazanımlar şu şekildedir:

- Kanun’daki toplu taşıma araçlarında tütün ürünü kullanılmasının yasaklanmasına ilişkin madde başarılı şekilde uygulanmış ve otobüs, tren ve uçak yolculukları sigara dumanından arındırılmıştır.
- Kanun’un tütün ürünlerinin reklam ve tanıtımını yasaklayan maddesi başarılı şekilde uygulanmış ve sigara reklamları ülkenin gündeminden çıkmıştır. Halen bazı ülkelerde çeşitli şekillerde tütün ürünleri reklamı yapılmakta iken Türkiye’de tütün ürünlerinin reklamının yapılması söz konusu değildir.
- Tütün ürünlerinin paketleri üzerine sağlık uyarı yazıları basılmıştır.
- Televizyon kanallarında tütün kullanımının zararları konusunda yayınlar yapılmak suretiyle halkın eğitimi ve bilinçlendirilmesi sağlanmış, kapalı yerlerde tütün kullanımının yasaklanması konusunda toplumsal duyarlık gelişmiştir.
- Başlangıçta bazı ihlaller olmakla birlikte zaman içinde sağlık ve eğitim kuruluşlarında, sinema, tiyatro gibi kültür ve sanat faaliyetlerinin yapıldığı mekanların lobilerinde ve halka açık bazı kuruluşlarda tütün ürünü kullanımı azalmış, bazı yerlerde tamamen yasaklanmıştır.
- Önceleri kongre vb. toplantılarda sigara içilmesi olağan karşılanırken zamanla tıp kongrelerinden başlamak suretiyle kongre ve toplantılarda sigara içilmesi azalmış, kongreler “sigarasız” olarak yapılmaya başlamıştır.

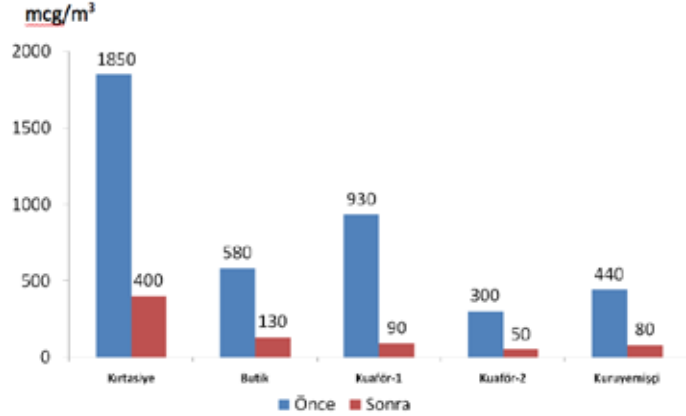
Yasa kapsamının genişletilmesi

Reklam ve tanıtım yasaklarının başarılı şekilde uygulanması, televizyonlarda eğitici yayınların yapılması, sigara içilmeyen ortamların giderek artması gibi geliş-

melerin sonucunda toplumda tütün ürünü kullanılmasına karşı bir tutum gelişmiş, sigara içmeyenlerin korunması amacı ile kapalı yerlerde sigara içilmesinin yasaklanabileceği şeklinde toplumsal algı oluşmuştur. Bu ortamda 2008 yılında 4207 sayılı Kanun'da değişiklik yapılmak suretiyle ikram sektörü işletmeleri dahil olmak üzere bütün kapalı alanlarda sigara içilmesi yasaklanmış, böylece Türkiye, İrlanda (2004) ve İngiltere'den (2007) sonra dünyadaki "tam sigara dumanı" üçüncü ülke olmuştur. Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra ikram sektörü işletmecileri, sigara yasağının müşteri kaybına yol açacağı kaygısını dile getirerek itiraz etmişlerse de uygulama kararı şeklinde sürdürülmüştür. Bu Kanun'un uygulanmasında, ülkede 12 yıldan beri uygulanmakta olan tütün kontrolü yasasının sağladığı toplumsal algının kolaylaştırıcı etkisi olmuştur.

Türkiye'de tam dumanlı ortamlar uygulamasının olumlu sonuçları çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Yasa uygulamasının olumlu sonuçlarının başlıcaları şu şekildedir:

1) Çeşitli işletmelerde iç ortam hava kalitesinde olumlu gelişme olmuştur: Tütün kontrolü kanununun uygulanmasının hava kalitesi bakımından etkileri ortamda 2,5 mikron boyutundaki partikül (PM_{2,5}) düzeyinin ölçülmesi ile yapılır. Tütün kontrolü yasasının uygulanmasına başlanmasından sonra çeşitli işletmelerde yapılan iç ortam hava kalitesi ölçümlerinde PM_{2,5} düzeylerinde önemli azalma olduğu saptanmıştır. Uygulamadan önce birkaç bin mcg/m³ düzeyinde olan değerler uygulamadan sonra birkaç yüz mcg/m³ düzeylerine düşmüştür (Şekil 2).

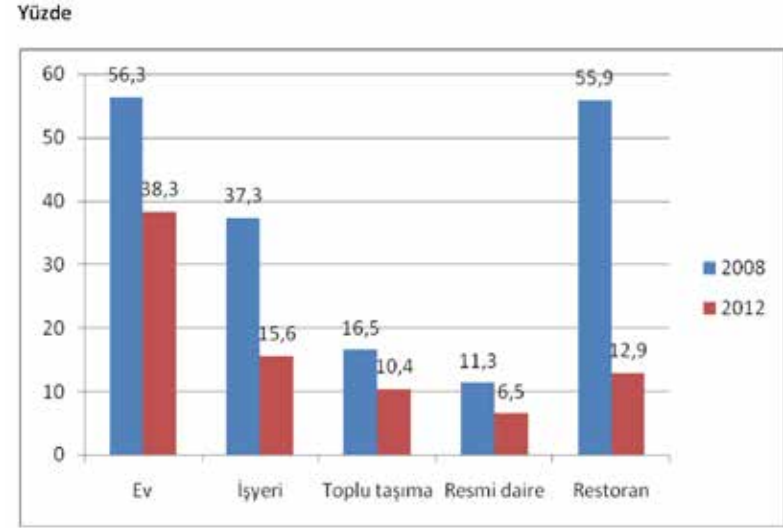

Şekil 2. Kanun'un uygulanmasından önce ve sonra bazı işletmelerde partikül ölçüm sonuçları

2) İkram sektörü işletmelerinde hava kalitesinde olumlu gelişme olmuştur: Yasanın uygulamaya girmesinden önce ve sonra değişik illerde çok sayıda restoran, kahvehane, pastane gibi ikram sektörü işletmelerinde yapılan ölçümlerde ortamdaki PM_{2,5} düzeylerinde önemli azalma olduğu saptanmıştır

3) Evlerde iç ortam hava kalitesinde düzelme olmuştur: Tütün kontrolü yasasında evlerde sigara içilmesi ile ilgili kısıtlama olmamakla birlikte 2008 ve 2012 yıllarında yapılan Küresel Yetişkin Tütün Araştırması sonuçlarına göre evlerde sigara dumanından pasif etkilenim sıklığında azalma meydana geldiği

saptanmıştır (Şekil 3). Bu azalma, başkalarının bulunduğu kapalı yerlerde sigara içilmesinin sosyal bir norm olarak yerleştiği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 3. Türkiye'de bazı ortamlarda sigara dumanından etkilenim sıklığı, 2008 ve 2012

4) İkram sektörü işletmelerinde çalışanların yakınmaları azalmıştır: Sigara dumanının mukozalar üzerindeki tahriş etkisi nedeni ile burun tıkanıklığı, gözlerde sulanma, öksürük gibi yakınmalar olabilir. Yasanın uygulamaya girmesinden önce ve sonra aynı restoran ve kahvelerde çalışan aynı kişilerde bu türden yakınmaların azalmış olduğu, ayrıca çalışanların nefesindeki karbon monoksit ve idrarındaki kotinin düzeylerinin de azaldığı saptanmıştır (Şekil 4).

5) Sigara içilmesine bağlı sağlık sorunlarından azalma meydana gelmiştir: Sigara kullanımına bağlı (kalp ve solunum hastalıkları, kanser vb.) sağlık sorunları genel olarak yıllar sonra ortaya çıkan hastalıklardır. Ancak, temelde kalp veya solunum hastalığı olan kişiler sigara dumanı bulunan ortamda bulundukları zaman ani olarak kalp veya solunum rahatsızlığı hissedebilir ve bu nedenle acil servislere başvurabilir. Yasanın uygulamaya girmesinden önce ve sonra acil servis başvuruları arasında kalp ve solunum rahatsızlığı nedeni ile olan başvurularda azalma meydana gelmiştir.

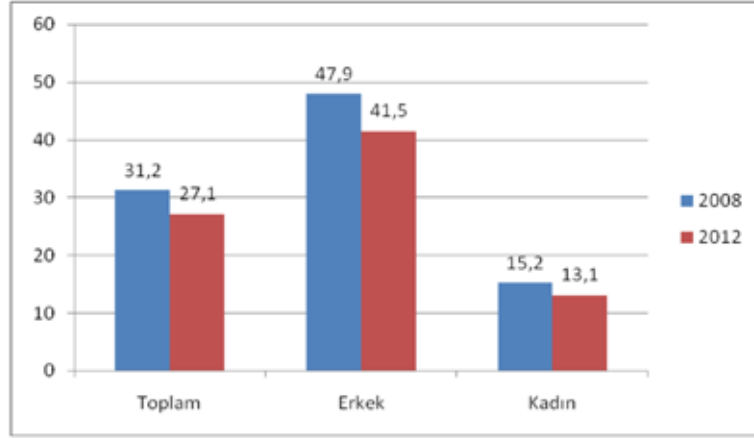

Şekil 4. Restoran ve kahvehanelerde çalışanların bazı yakınmalarındaki değişim

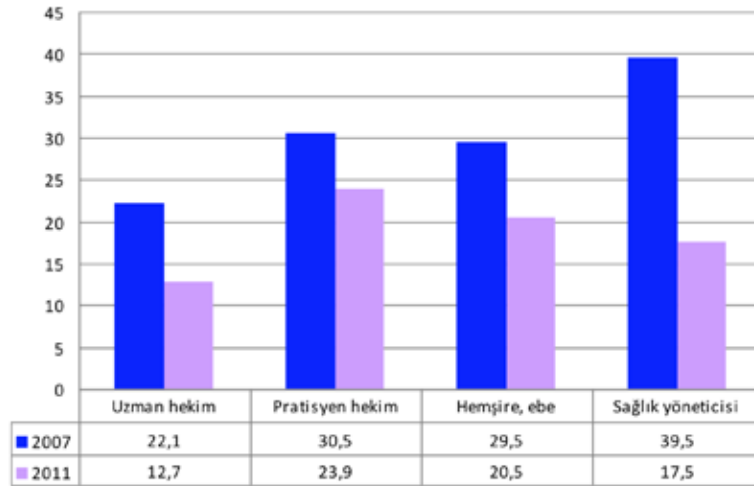
6) Sigaranın neden olduğu kanserlerde azalma meydana gelmiştir: Sağlık Bakanlığı Kansere Savaş Dairesi kayıtlarına göre Türkiye’de 2009-2013 yılları arasında akciğer kanseri sıklığında ve sigara kullanımına bağlı kanserlerin sıklığında azalma olduğu saptanmıştır.

7) Ülkede sigara kullanımı azalmıştır: 2008 ve 2012 yıllarında yapılan Küresel Yetişkin Tütün Araştırması sonuçlarına göre genel toplumda sigara kullanım sıklığında azalma olmuştur. Ayrıca sağlık çalışanlarında 2007 ve 2011 yılları arasında sigara kullanım sıklığı da azalmıştır (Şekil 5 ve Şekil 6).

Yüzde

Şekil 5. Türkiye’de 15 ve üzeri yaşlarda sigara kullanım sıklığı, 2008-2012

Kaynaklar: 2007 S.B. Sağlık Çalışanları Tütün Kullanımı Araştırması (S.B., HASUDER, DSÖ)
2011 S.B. Sağlık Çalışanları Tütün Kullanımı Araştırması (S.B., HASUDER, DSÖ)

Daha etkili tütün kontrolü için yapılması gerekenler

Türkiye tütün kontrolü alanında son 20 yılda önemli başarı sağlamıştır. Bir yandan kapalı yerlerde sigara kullanım yasağı sonucu iç ortam hava kalitesi düzelmiş ve çalışanların yakınmaları azalmış, öte yandan da sigara kullanım sıklığında azalma meydana gelmiştir. Türkiye’nin tütün kontrolü alanındaki başarılı uygulamaları

Dünya Sağlık Örgütü tarafından değerlendirilmiş ve ödüllendirilmiştir. Bununla birlikte son yıllarda kapalı alan yasakları konusunda gözlenen ihlaller, yetişkinler arasında tütün kullanma sıklığının halen yüksek olması, çocuklara ve gençlere sigara satışının devam ediyor olması ve gençler arasında sigara kullanımının artması, kaçakçılığın kontrol altına alınamamış olması gibi konular dikkate alındığında tütün kontrolü konusunda geliştirilmesi gereken bazı hususlar olduğu düşünülmektedir. Bir yandan mevcut aksaklıkların ve güçlüklerin giderilmesi, diğer taraftan daha etkili ve başarılı tütün kontrolünün sağlanması amacı ile yapılabilecek başlıca uygulamalar şu şekilde sıralanabilir:

1. Kapalı alan yasakları konusundaki uygulamalar güçlendirilmelidir: Tütün kontrolü yasasının yürürlüğe girmesini izleyen dönemde oldukça başarılı şekilde uygulanan kapalı alan yasakları konusunda son yıllarda giderek artan sayıda ihlaller olduğu görülmektedir. Bu konudaki denetimlerin artırılması ve daha etkili uygulamalar yapılması gerekmektedir.

2. Sigara bırakma hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır: Sigara bırakma hizmetleri esas olarak Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Ayrıca bazı üniversiteler de bu hizmeti vermektedir. Ancak mevcut sigara bırakma polikliniklerinin çok büyük kısmı il merkezlerindeki sağlık kuruluşlarındadır. Bu hizmetlerin yaygınlaştırılması ve birinci basamak sağlık hizmetleri sistemine entegre edilmesi sigara bırakma hizmetlerinin başarısını artıracaktır.

3. Çocuk ve gençlere yönelik daha çok çaba gösterilmelidir: Türkiye’de sigara içenlerin yarısından çoğu 18 yaşından önce sigara içmeye başlamışlardır. Bu nedenle çocukların sigara alışkanlığını edinmemesi için çocuklara yönelik özel koruyucu programlar yapılması gerekmektedir. Son yıllarda çocuklar ve gençler arasında hızla yaygınlaşan nargile kullanımı konusunda ciddi denetim yapılmalı, nargile kullanımının zararları konusunda topluma bilgi verilmelidir. Gençler açısından ciddi bir başka sorun da elektronik nikotin sağlayıcı ürünlerdir (Electronic Nicotine Delivery System, ENDS). Tütün endüstrisi tarafından sigara bırakma aracı olarak piyasaya sürülen bu ürünlerin sigara bırakma konusunda yararlı olmadığı kısa zamanda ortaya konmuştur. Öte yandan gençler arasında “zararsız” olarak algılanan bu ürünleri deneyen gençlerin, bu ürünleri denememiş olanlardan daha fazla olarak sigara içmeye başladıkları tespit edilmiştir. Dolayısı ile sigara bırakma aracı olarak piyasaya sürülen bu ürünlerin gençlerin sigara içmeye başlamasını kolaylaştırdığı gerçeği ciddi bir sorundur.

4. Sigara kaçakçılığı ile daha etkili mücadele yapılmalıdır: Türkiye’de kullanılan sigaraların %10-12 kadarı kaçak yolla ülkeye girmiş olan tütün ürünleridir. Kaçakçılıkla mücadele kolay değildir, ancak daha etkili izleme ve denetim mekanizmaları oluşturularak kaçakçılığın azaltılması mümkün olabilir.

5. Sigara satış noktalarına yönelik etkili düzenleme yapılmalıdır: Tütün ürünlerinin satış noktalarında müşteriler tarafından görülebilecek şekilde satışa sunulması uygun değildir. Mevcut yasada tütün ürünlerinin “işletme dışından görülmeyecek şekilde” satışa sunulması şeklinde düzenleme vardır. Yasanın bu maddesinde satış noktalarında tütün ürünlerinin görünürlüğünün önlenmesini sağlayacak şekilde değişiklik yapılması gerekmektedir.

6. Açık alanlarda sigara içilmesi için yer tahsis edilmelidir: Restoran ve kafelerin kapalı bölümlerinde sigara içilmesi yasak olarakla birlikte açık yerlere yönelik bir düzenleme mevcut değildir. Oysa açık yerlerde de sigara dumanından pasif etkilenim olmaktadır. Bunu önlemek amacı ile restoran ve kafelerin açık alanlarında sigara içilmesine tahsis edilmiş yerlerin belirlenmesi, sigara içmek isteyenlerin bu yerlere yönlendirilmesi uygun olacaktır. Bu şekilde sigara içmeyenlerin açık alanlarda da etkilenmesinin önüne geçilmesi ve sağlığının korunması sağlanacaktır.

TİYATRO

Bir Zamanlar Gazinoda

65. sanat yılında Haldun Dormen'in hem yazıp hem de başrolünde oynadığı "Bir Zamanlar Gazinoda" 3 Mart'ta 4 Mevsim Tiyatro Salonu'nda seyircisiyle buluşuyor...

02 Mart 2018 Cuma 20:30 Yenimahalle Belediyesi 4. Mevsim Tiyatro Salonu, Ankara

TİYATRO

Kadın Aklı Erkek Aklı

Kadın Aklı Erkek Aklı, Ankara MEB Şura Salonu'nda sizlerle....

07 Mart 2018 Çarşamba 20:00 MEB Şura Salonu, Ankara

KONSER

Aylin Çelik, Özberk Miraç Sargül (Klasik Gitar)

27 Mart 2018 Salı 20:30

Erimtan Müzesi Konser Salonu, Ankara

KONSER

Erol Evgin & Şevval Sam

Türk pop müziğinin duayenlerinden Erol Evgin ve Şevval Sam 7 Nisan'da Winner İncek sahnesinde sevenleriyle buluşuyor...

07 Nisan 2018 Cumartesi 20:30 Winner İncek, Ankara

SÖYLEŞİ

Fotoğraf Söyleşileri-Sibel Acar-İtalya

Gökyay Vakfı Satranç Müzesi'nde Fotoğraf söyleşileri başlıyor.

13 Nisan 2018 19:00 Gökyay Vakfı Satranç Müzesi, Ankara

RESİTAL

Burcu Zorlu & Evren Bilgenoğlu, Keman ve Viyola Resitali

Burcu Zorlu ve Evren Bilgenoğlu, Bach, Mozart, Rolla ve Martinu'nun keman ve viyola yapıtları ve uyarlamalarından derlenen bir program ile Mozarthaus'a konuk oluyor.

21 Nisan 2018 Cumartesi 20:00 Mozarthaus Sanat ve Konser Evi, Ankara

RESİTAL

Çınar Yazgan (Keman), Gülüm Sürmen Ötenel (Piyano)

24 Nisan 2018 Salı 20:30
Erimtan Müzesi Konser Salonu, Ankara

KONSER

Salut Salon Liebe Tour

27 Nisan 2018 Cuma 20:30
MEB Şura Salonu, Ankara

RESİTAL

Klasik Keyifler: Bosphorus Trio

Bosphorus Trio, Erimtan Müzesi Konser Salonu'nda sizlerle...

27 Mayıs 2018 Pazar 16:00
Erimtan Müzesi Konser Salonu, Ankara

RESİTAL

Kapanış Konseri : Makamın Çağdaş Yüzü

29 Mayıs 2018 Salı 20:30
Erimtan Müzesi Konser Salonu, Ankara

Eczacılarımız ve Çalışanları Arasındaki İş İlişkilerindeki İş Hukuku Hükümleri

Tüm Eczacı arkadaşlarımızın son zamanda artış gösteren sorunlarından birisi olan çalışanları ile arasındaki iş ilişkilerindeki hukuki sorunlarına yardımcı olmak için kısa bilgiler sunmak istiyorum.

1- Her çalışanın, en geç işe başladığı tarihte Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesi gerekmektedir.

Bildirim yapılmadığı takdirde kişi, beş yıl içerisinde “hizmet tespit davası” açarak kayıtsız çalıştırıldığı sürenin tespitini ister. Bu dava sonucunda çalışana bir tazminat ödenmez. Ancak çalıştığı döneme ait ve gerçek miktarını primler faiziyle tamamlattırılır, ayrıca SGK tarafından idari para cezası uygulanır.

2- Uygulamada çalışanlarla yazılı sözleşme yapılmamakta, ücret bordrosu düzenlenmemekte ve ücretler elden ödenmektedir. Bu durumda da, eczacının ödemeleri yapmış olduğunu ve miktarını ispatlaması büyük sorun olmaktadır.

Ödemelerin yapıldığı ve gerçek miktarın ispatı, çalışanlara bir alındı belgesi imzalatmak ya da ödemeleri banka kanalı ile yapmak gerekmektedir. Çalışan maaşının aslında daha yüksek olduğunu iddia edilen bir dava açılırsa iddianın aksi ancak bu şekilde kesin olarak kanıtlanacaktır.

İmzalanacak alındı belgesinde maaş, varsa fazla mesai ödemesi, miktarı ve hangi aya ait olduğunu belirtilmesi gerekmektedir.

Dikkat edilmesi gereken önemli bir konudan bahsetmek istiyorum. Bazı durumlarda bankadan kredi kullanmak amacı ile eczacılarımız çalışanına gerçek maaştan daha yüksek olduğunu gösteren bir belge vermektedir. Bu belgeler iş davalarında ücretin miktarı konusunda delil olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle böyle durumlarda verilen gerçek ücretin belirtilmesini tavsiye ediyorum.

Gelelim en önemli soruna; İş Kanunu'nda belirlenen mesai haftada 45 saattir. Bunun anlamı çalışana verilen ücret 45 saatlik çalışma ücretidir. Bu sürenin üzerindeki her çalışma fazla mesai kapsamındadır.

Eğer nöbet ya da fazla mesai için ayrı bir ödeme yapılıyorsa bunun da yine “fazla mesai ödemesi olduğu” belirtilerek yapılması gerekir. Mesela o ay çalışanınaTL maaş +.....TL fazla mesai ödeyecek

olan eczacı, bunu alındı belgesinde veya banka kanalı ile ve para transferi açıklamalarına yazılmalıdır.

Bir kişiyi asgari ücretin altında bir ücretle çalıştırmak yasaktır. Eğer eczacı asgari ücreti altında ve fazla mesai ücreti ödemeden çalıştıracaksa çalışanla arasında ya buna ilişkin yazılı bir sözleşme olmalı, ya da yine her ay maaşını “maaş+fazla mesai” açıklaması ile yatırmalıdır.

İş yerinde 1 yılını dolduran çalışan 14 günlük izin hakkını kazanır. İzinlerin mutlaka yazılı olarak ispatlanması gerekmektedir.

Bu yüzden çalışanın izne çıktığı dönem ya kendisi tarafından “.....yılına ait yıllık izninin bir kısmını ...ve ... tarihleri arasında kullandım.” Şeklinde yazılı ve imzalı bir beyan alınmalı, ya da çalışanın izinli olduğu dönem diğer çalışanlarla birlikte tutanak altına alınmalıdır.

Hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatiller ile işverence verilen idari izinler yıllık izin sayılmaz.

İşten çıkarmaya gelince; İş Kanunu'na göre çalışanı işten çıkarmak için “haklı ya da geçerli” bir sebep bulunmak zorundadır. Haklı sebep ve geçerli sebep birbirinden farklı kavramlardır.

Haklı sebepler:

1- İşçinin kendi kusuruna dayanan bir sebeple işe devam edememesi (Kaza halleri buna girmez.)

2- İşçinin kendi nitelikleri hakkında yalan söylediğinin ortaya çıkması (Teknisyenlik belgesinin sahte çıkması gibi)

3- İşyerinde hırsızlık, cinsel taciz, hakaret, kavga çıkarma gibi davranışlar.

4- İşçinin 7 günden fazla uzun süreli hapis gerektiren bir suç işlemesi.

5- İşçinin izin almaksızın ve haklı bir sebebi de almaksızın, üst üste 2 iş günü veya ay içinde 3 kere işe gelmemesi.

6- İşçinin görevlerini kendisine hatırlatıldığı halde yapmamakta ısrar etmesi

Halleridir.

H. Tülin ÇAKIN / Avukat

Geçerli sebepler ise bu kadar ağır olmayan fakat işçinin çalışmasından memnun olunmayan hallerde söz konusu olur. İşçinin iş ortamına uyum sağlayamaması, hastalarla iyi ilişkiler kuramaması, kendisinden bekleneni yerine getirememesi gibi sebepler geçerli sebeplerdir.

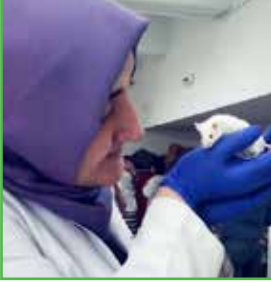
Çalışanı İşten Çıkarırken Ödenmesi Gereken Karşılıklar ve İbraname;

Kıdem Tazminatı:

Bir çalışanı işten çıkarırken kendisine öncelikle kıdem ve ihbar tazminatı ödenmesi gerekir.

Kıdem tazminatı, o iş yerinde 1 yılını doldurduktan sonra hak kazanılır. Çalışan çalıştığı yıl kadar kıdem tazminatına hak kazanır. Eğer kişi, yukarıda haklı sebep kısmında anılan İş Kanunu'nun 25. Maddesinin 1 numaralı bendindeki sebeplerden biriyle işten çıkarılmışsa kendisine kıdem tazminatı ödenmez.

Ömür Boyu Etkili Olacak Tek Dozluk Bir İlaç Alsanız, Etkisinin Ne Olmasını İsterdiniz?

Ad Soyad: Ünzile SUR
Unvan: Arş. Gör.
Bölüm: Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Toksikoloji Anabilim Dalı
Cevap: Yiyip yiyip kilo almamak

Ad Soyad: K. Gizem ÖZKEMAHLI
Unvan: Arş. Gör.
Bölüm: Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Toksikoloji Anabilim Dalı
Cevap: Ömür boyu sakın kalmak

Ad Soyad: Sedenay AKBAŞ
Unvan: Arş. Gör.
Bölüm: Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Teknoloji Anabilim Dalı
Cevap: Yaşlanmayı durdurmak ya da geciktirmek

Ad Soyad: Elif ARAS
Unvan: Arş. Gör.
Bölüm: Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Klinik Eczacılık Anabilim Dalı
Cevap: Sonsuza kadar huzurlu olmak

Ad Soyad: Gamze TANRIKULU
Unvan: Ecz.
Bölüm: Ankara Eczacılık Fakültesi / Duru Tuna Eczanesi
Cevap: Sağlıklı kalmak

Ad Soyad: Esra AŞIK
Unvan: Ecz.
Bölüm: Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi / SGK - Ertuğrul Gazi Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi
Cevap: Mutluluk verici

Ad Soyad: Ş. Erdem YAĞCIOĞLU
Unvan: Ecz.
Bölüm: Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi/ Yağcıoğlu Eczanesi
Cevap: Ömrü uzatacak bir ilaç olmasını isterdim

Ad Soyad: Emre AYAZLI
Unvan: Uzm. Ecz.
Bölüm: Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi / Niksar Eczanesi
Cevap: Tüm hastalıklara karşı bağışıklık oluşturan, hastalıklardan koruyan bir ilaç olmasını isterdim

“Güçlü Örgüt, Güvenli Gelecek”